

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Rozvoj vysokého školství v rámci programu Tempus IV

Enhancing Higher Education Quality Within Tempus IV Programme

Student:

Sara Donadelli

Vedoucí bakalářské práce :

Ing. Jana Drastíková, Ph.D.

OSTRAVA 2010

Zadání bakalářské práce

Studentka :	Sara Donadelli
Studijní program:	B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor:	6210R004 Eurospráva
Téma:	Rozvoj vysokého školství v rámci programu Tempus IV Enhancing Higher Education Quality Within Tempus IV Programme

1. Úvod
2. Podpora Vzdělávání v EU
3. Charakteristika programu Tempus IV
4. Realizace programu Tempus IV v období 2007-2009
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití bakalářské práce

Přílohy

Odborná literatura :

EVROPSKÁ KOMISE. *Bringing out the best in education, Enhancing quality in higher education: a Tempus survey*. 1.vyd. Lucemburk: Úřad pro místní tisky Evropských společenství, 2009. 51str. ISBN 978-92-79-09499-6.

EVROPSKÉ STŘEDISKO PRO ROZVOJ ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ (CEDEFOP). *Vzděláváním k zaměstnanosti, Druhá zpráva o vzdělání k zaměstnanosti*. 1.vyd. Lucemburk: Úřad pro místní tisky Evropských společenství, 2004. 32str. ISBN 92-896-0241-4.

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURU (EVROPSKÁ KOMISE). *L'impact de Tempus III*. 1.vyd. Lucemburk: Úřad pro místní tisky Evropských společenství, 2008. 64str. ISBN 978-92-79-09502-3.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jana Drastíková, Ph. D.

Datum zadání: 20. listopadu 2009

Datum odevzdání: 7. května 2010

---

doc. Ing. Karel Skokan, Ph.D.

vedoucí katedry

---

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová

děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne:

---

podpis

Obsah:

OBSAH:	1
ÚVOD:	3
1 PODPORA VZDĚLÁVÁNÍ V EU	5
1.1 VÝZNAM A STRUČNÝ VÝVOJ PODPORY VZDĚLÁVÁNÍ V EU	5
1.2 NÁSTROJE A INSTITUTE ZPROSTŘEDKOVÁJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ POLITIKU V EU	7
1.3 VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY EU	8
1.3.1 PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	9
1.3.1.1 COMENIUS	10
1.3.1.2 ERASMUS	11
1.3.1.3 LEONARDO DA VINCI	12
1.3.1.4 GRUNTVIG	13
1.3.1.5 PRŮŘEZOVÝ PROGRAM	14
1.3.1.6 JEAN MONET	15
1.3.2 DALŠÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY	16
1.3.2.1 ERASMUS MUNDUS	17
1.3.2.2 TEMPUS	17
1.3.2.3 FM EHP/NORSKA	17
1.3.2.4 eTWINNING	18
1.3.2.5 EUROGUIDANCE	18
1.3.2.6 SCIEX- NMS ^{CH}	18
1.3.2.7 DALŠÍ PROGRAMY	18
2 CHARAKTERISTIKA PROGRAMU TEMPUS IV	20
2.1 STRUČNÁ HISTORIE PROGRAMU TEMPUS IV	21
2.2 DŮSLEDKY PROGRAMU TEMPUS III	22
2.3 STANOVENÉ CÍLE PROGRAMU TEMPUS IV	24
2.4 AKTIVITY PROGRAMU	25
2.5 PRIORITY PROGRAMU	26
2.6 KDO SE MŮŽE PROJEKTŮ ÚČASTNIT?	28
2.7 SCHVALOVACÍ KRITÉRIA ŽÁDOSTÍ PRO ÚČAST NA PROJEKTECH	30
2.8 ZABEZPEČENÍ KVALITY PROGRAMU	31
3 REALIZACE PROGRAMU TEMPUS IV V OBDOBÍ 2007-2009	33
3.1 PRVNÍ VÝZVA	33
3.2 DRUHÁ VÝZVA	35
3.3 POROVNÁNÍ PRVNÍ A DRUHÉ VÝZVY	36
3.4 TŘETÍ VÝZVA	38
3.5 ROZPOČET A VELIKOST GRANTŮ V LETECH 2008 A 2009	39
3.6 ÚČAST ČESKÉ REPUBLIKY NA PROJEKTECH TEMPUS IV	40
3.7 PODÁNÍ FIKTIVNÍHO NÁVRHU PROJEKTU	42
3.8 POVĚDOMÍ VEŘEJNOSTI O PROGRAMU TEMPUS IV A JEJICH NÁZORY NA MODERNIZACI VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ	46
ZÁVĚR	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	54
SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	55
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	56

SEZNAM PŘÍLOH	57
----------------------------	-----------

Úvod

Název „Rozvoj vysokého školství v rámci programu Tempus IV“ nastiňuje téma mnou zpracované bakalářské práce. Zvyklost mne nyní zavazuje k bližšímu objasnění důvodu volby právě tohoto tématu. Zatímco většina studentů by hledala podstatné ospravedlnění, já hodlám poukázat na nutnost zamyšlení se nad tématem, jenž se přímo dovolává pozornosti a mohlo by být řešením mnoha současných problémů.

Modernizace vysokého školství v rámci Evropské unie je v současné době oblastí se značnou potřebou podpory a úprav. Mnoho lidí však tuto nutnost popírá předstíranou nevědomostí, že jsou to především inovace, intelekt a originální nápady, myšlenky, vybočení ze standardů, které mohou ulehčit Evropě s jejím břemenem stále nových problémů.

Výhodou Evropy nikdy nebyla její pracovní síla, však její mysl, na což se v dnešní době zapomíná. Právě opominání této hlavní hybné síly vede k současnému handicapu Evropy v boji s ekonomickými giganty jako je v dnešní době Čína. Přitom by se změnou vysokoškolského systému mohlo dojít k oživení evropské silné stránky.

Zastávám tento názor, přestože bydlím v obci Chotěbuz v regionu Moravskoslezsko a nebyť internetu cítíla bych se jako v izolované stepi. Internet umožňuje mně tak jako spoustě jiných lidí zůstat v centru dění celého světa, což činí z problematik různých regionů Evropské unie problematikou Společenství jako celku. Těmito problémy jsou zejména invaze obchodních trhů čínskými výrobky, jež proměnila dříve výnosná řemesla regionů Evropské unie v nelukrativní ba naopak obtěžující prvky obchodního trhu s prohloubením míry nezaměstnanosti. Potíže přinášejí i vlny přistěhovalců z islámských zemí a to zejména do západní Evropy, kde pomalu ale jistě pomocí velké porodnosti zabírají celé čtvrtě evropských metropolí. S ohledem na stárnoucí populaci v Evropě by toto mohlo být způsobem pacifického přijetí nadvlády. V neposlední řadě se nachází prohibice drog, jež pouze prohlubuje sílu mafí a drogových kartelů přistěhovalců z Latinské Ameriky. Však se stačí podívat do Spojených států amerických, kde mexické drogové kartely zaujaly v podstatě nadvládu svými podniky postavenými na astronomických ziscích z obchodování s drogami.

Před těmito problémy nelze zavírat oči a dělat, že se nic neděje. Je zapotřebí jednat ještě dříve než se tyto prognózy budoucnosti naplní. Možným východiskem z této situace by byla

způsobilost absolventů čelit těmto překážkám pomocí schopností nabytým během vysokoškolského studia s cílem zachovat historické, architektonické a umělecké hodnoty vždy typické pro státy Evropy. Současné vysokoškolské instituce nejsou schopny toto zajistit.

Cílem této bakalářské práce je proto uvést, jak se Evropská unie věnuje podpoře vysokého školství a tedy tvorbě konkurenceschopného lidského kapitálu. Podrobně rozvést konkrétní program pod záštitou Evropské komise, kterým se hodlá dojít k tomuto cíli. Popsat jeho náležitosti a analyzovat jeho doposud přístupná statistická data. Takto ucelená skupina informací by měla dovést k vytvoření si jistého obrazu o dané problematice, kterou jsem rozdělila do tří kapitol.

V první kapitole, ještě dříve než zabrousím konkrétně do programu Tempus IV, hodlám ve stručné podobě nastínit vývoj podpory vzdělávání ze strany Evropské unie, popsat nástroje a orgány, které tuto podporu umožňují a uvést konkrétní příklady takovýchto programů ve všech kategoriích vzdělávání od základních škol po vysokoškolské instituce.

Druhá kapitola se již týká zmiňovaného programu Tempus IV. Podrobněji vysvětlím, čím se program zabývá, v rámci jakých zemí probíhá, jak je možno se jej účastnit. Rovněž uvedu jeho základní charakteristiky, stručnou historii, vliv předešlého programu na tohoto jeho pokračovatele, jaké jsou jeho stanovené cíle, priority a aktivity, jaké existují programy a v neposlední řadě popíši i schvalovací proces projektů v rámci tohoto programu.

Závěrečná, třetí kapitola se zabývá realizací tohoto programu. Prostor nechávám dostupným statistickým datům o realizaci projektů v období od roku 2007 do roku 2009. Mezi ně patří zejména data o úspěšnosti výzev, jež hodlám také porovnat. Uvedu základní dostupné informace o jednotlivých výzvách, o stanovených rozpočtech a o účasti České republiky na těchto projektech. Začlenila jsem i popis podávání návrhu Evropské agentury EACEA a také soupis dle mého uvážení nejzajímavějších návrhů na modernizaci vysokého školství z řad mnou oslovených lidí různých věkových kategorií a příslušnicích odlišným sociologickým skupinám.

Velká většina informací, jež mi dopomohly k sepsání mé bakalářské práce, pochází z webových stránek agentury EACEA a národních kontaktních kanceláří programu Tempus IV. Další informace jsem zpracovala za pomoci tištěných věstníků Evropské komise.

1 Podpora vzdělávání v EU

1.1 Význam a stručný vývoj podpory vzdělávání v EU

Evropská unie si je plně vědoma důležitosti vzdělávání nejen jako priority pro vytvoření společnosti postavené na znalostech, nedílné součásti kooperačních aktivit a rozvoje Společenství, ale také jako klíčového bodu pro konkurenceschopnost v dnešním světě, jemuž vládne globalizace. Vzdělávání s sebou přináší inovace, nové technologie, strategie a postupy, ekonomický rozvoj, zaměstnanost a mnoho dalších výhod. Takto dosažené výsledky se tedy promítají do mnoha jiných oblastí, kterými se EU zabývá. Již v dobách starověkého Říma se mělo za to, že vzdělanost nikdo nedokáže donutit k chudobě, a jestliže se podíváme na mnohé problémy rozvojových zemí vidíme, že u jejich zrodu stojí krom jiného nedostatečná informovanost a nevzdělanost.

Jedním z hlavních důvodů zaměření EU na vzdělávání je tedy obstat v dnešním vysoce globalizovaném a konkurenčním světě a spolupráce mezi státy. Podpora vzdělávání Evropské unie spočívá ve vymezení společných cílů a strategií k jejich dosažení, které státy mezi sebou následně konzultují a vyměňují si je pro optimální splnění svých cílů. Státy si však samotné vzdělávání řídí jednotlivě prostřednictvím svých politik, jelikož tyto jsou ze strany EU považovány za součást národní identity a kultury. Realizace této podpory je velkou měrou umožňována financováním nebo spolufinancováním řady vzdělávacích programů ze strany Evropské unie. Zprostředkované vzdělávací programy poskytují celou škálu příležitostí od studia v zahraničí, odborných praxí, odborných příprav a prací. Tímto se dosáhne zvýšení osobního potenciálu, kterým následně EU obdrží zvýšení svého hospodářského potenciálu jako celku. Můžeme tedy pozorovat přínos pro mnohé subjekty, ať už pro samotné jednotlivce nebo státy, tak i Evropské společenství jako celek.

V prvopočátcích evropské integrace (1948-1968) snahy o podporu vzdělávání neexistovaly z důvodu koncentrace zájmů na poválečném vybudování ekonomického udržitelného rozvoje. Nicméně Římské smlouvy jisté základy jako uznávání vzdělání v zahraničí, či odborné vzdělávání pro pozdější politiku vzdělávání poskytly. Koncem 60. let 20. století se vize Evropského společenství začaly rozšiřovat a začala být pocítována nutnost koordinace v otázkách vzdělávání. K prvním skutečným pokusům o spolupráci došlo v roce 1976 pod záštitou prvního Akčního plánu vzdělávání, který definoval 6 hlavních bodů,

jimiž bylo vzdělávání dětí pracovních migrantů, bližší vztahy mezi vzdělávacími systémy v Evropě, provádění statistik a dokumentace, vysokoškolské vzdělání, vyučování cizích jazyků a stejné podmínky pro všechny zúčastněné ve vzdělávacím procesu. Začaly probíhat výměny studentů a nashromážděných informací. Mezi léty 1978-1980 byl však Akční plán přerušen pro nedostatek legislativních základů a omezené zdroje.

Z těchto důvodů vytvořila Evropská komise ve spolupráci s členskými státy v roce 1980 informační síť pro vzdělávání Eurydice. Tato síť funguje dodnes ve 31 zemích podílejících se na Programu celoživotního vzdělávání, tzn. 27 členských zemích, Lichtenštejnsku, Norsku, Islandu a Turecku. Mezi její hlavní poslání patří dohled a detailní popis národních vzdělávacích programů, statistiky, komparativní studie zaměřené na specifické cíle Společenství jako např. péče a vzdělávání v útlém dětství, samostatnost škol a řízení vysokého školství.

Od poloviny 80. let 20. stol. dochází k značnému rozvoji, roste počet programů. Prvním z nich byl program Comett, což byl program na podporu odborné praxe a vysokého školství v oblasti technologií. Následovaly další programy, Erasmus, PETRA, Lingua, Eurotecnet a FORCE. Tyto programy se potýkaly s jistými problémy v politické sféře, neboť se členské země bály přílišných zásahů ze strany EU. Rok 1985 s sebou přinesl uznání vysokoškolského vzdělání jako vzdělání odborného, jenž vedlo k vytvoření dílčích vzdělávacích programů zaměřených na jednotlivá stadia vzdělávání.

Dalším významným datem ve vývoji vzdělávání je rok 1993, kdy Maastrichtská smlouva přinesla pomocí zavedeného legislativního rámce začlenění evropského pohledu na vzdělávání členskými státy do svých národních systémů vzdělávání. Učinila tak Evropský parlament a Radu EU spoluodpovědné za vzdělávání v EU. Zelená kniha o evropské dimenzi následně rozvádí tuto problematiku. Za její základ byl považován jednotný systém hodnocení vzdělávání a mobilita studentů i pedagogů mezi jednotlivými institucemi mezi členskými zeměmi. V roce 1995 došlo k vytvoření Generálního ředitelství pro vzdělávání a kulturu Evropské komise. V letech 1996-1998 následovalo opětovné rozvedení v dokumentu „Učení v informační společnosti“, který byl zaměřen spíše na zpřístupnění informací pomocí vybavení vzdělávacích zařízení informačními technologiemi.

Avšak jeden z nejdůležitějších prostředků vzdělávání dle Evropské komise je Akční plán eLearning z března 2001. Vytvořila jej Evropská komise jako návazný dokument

na přijetí Lisabonské strategie. V roce 2004 se na jeho základě podařilo vytvořit program prosazování výuky elektronickou formou. Plán byl realizován do roku 2006 jako součást programu Socrates.

Nejvýznamnějšími změnami se vyznačuje strategie na období 2007-2013. Poprvé v historii podpory vzdělávání v EU se hovoří o uceleném rámci přijatém Radou EU a jednotném programu zaměřeném na celoživotní vzdělávání. Schválené prostředky na tuto politiku přesahují 1% rozpočtu EU.

Vývoj je tedy značný, podpora vzdělanosti se dočkala mnoha změn, ať už z politického, legislativního nebo informačního tak i finančního hlediska. První akční plán měl vymezen pouze 14 milionů EUR, mezi léty 1990-1994 EU vyčlenila již 1 miliardu EUR na vzdělávací programy a na období 2007-2013 se prostředky na Program celoživotního vzdělávání rovnají přibližně částce 7 miliard EUR. Tento výrazný růst prostředků dokládá, že důležitost této politiky v čase roste. Investice do vzdělání se vynahradí v budoucnu ekonomickým a sociálním růstem, osobním rozvojem, růstem lidského potenciálu, migrací pracovních sil a následným vyrovnáváním demografických a mnoha dalších problémů.

1.2 Nástroje a instituce zprostředkovávající vzdělávací politiku v EU

Jelikož má vzdělávací politika statut tzv. doplňující politiky, vyplývá z toho, že aktivity ze strany EU s touto politikou spojené jsou omezeny na podporu a mohou členským zemím vydávat pouze doporučení. Realizaci politiky vzdělanosti umožňuje rozsáhlá finanční podpora ze strukturálních fondů poskytována státům, či regionům systematicky na základě společně vymezených cílů. Z řad nástrojů vytvořených pro vykonávání této politiky byl vytvořen nejprve Evropský sociální fond (ESF), hlavní a největší fond pro potřeby lidských zdrojů, jenž se později stal součástí strukturálních fondů. Dalším nástrojem jsou komunitární fondy, zaměřující se spíše na mezinárodní spolupráci a evropskou dimenzi vzdělávání. Na financování se rovněž podílí granty a veřejné zakázky.

Na správě vzdělávací politiky participuje řada institucí EU. Rada EU se podílí na spravování politiky vzdělávání výborem Vzdělávání, mládež a kultura. Jejím nařízením

vzniklo v roce 1975 Evropské středisko pro rozvoj odborné přípravy (CEDEFOP). Jedná se o neziskovou organizaci, která spolupracuje s Evropskou komisí na podpoře odborné přípravy a dalšího odborného vzdělávání v EU. Dále pod Radu EU spadají Evropská nadace odborného vzdělávání (ETF) spolupracující se 30 partnerskými zeměmi třech světadílů, evropská informační síť v oblasti vzdělávání Eurydice, Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA) zodpovídající za vedení některých částí vzdělávacích programů a Evropská investiční banka (EIB).

Evropská komise, exekutivní orgán EU, řeší otázky školství prostřednictvím Generálního ředitelství pro vzdělávání a kulturu (DG 21). Spravuje obecné a odborné vzdělávání, Evropský portál pro mládež, Sport a Evropský portál Jazyky. Současnou komisařkou pro vzdělávání, kulturu, mnohojazyčnost a mládež je Androulla Vassiliou.

Evropský parlament schvaluje politiky v oblasti vzdělávání s pomocí specializovaného Výboru pro kulturu a vzdělávání.

Rada ministrů koná 2x ročně summity pro příslušnou problematiku.

Mezi další články vzdělávací politiky patří Výzkumné středisko celoživotního vzdělávání založené na indikátorech a srovnávacích standardech CRELL, Evropská odborná ekonomická síť pro vzdělávání EENEE, odborná síť sociálních věd ve vzdělávání NESSE a Instituce pro evropská integrační studia.

1.3 Vzdělávací programy EU

Vzdělávací programy vznikly za účelem posilování integrace a vzájemného porozumění mezi členskými státy naplňováním cílů vzájemně určených v rámci vzdělávací politiky EU.

Za zrod prvních vzdělávacích programů považujeme 80. léta 20. století. Programy postupně vznikaly samostatně avšak silnými integračními vlivy se většina spojila pod Program celoživotního vzdělávání.

V České republice hlavní koordinaci těchto programů provádí Národní agentura pro evropské vzdělávací programy (NAEP). NAEP spadá pod Ministerstvo školství, mládeže

a tělovýchovy. Hlavní náplní této agentury je spravování informačního systému o vzdělávacích programech EU, vydávání informačních materiálů, organizace seminářů a konferencí, a v neposlední řadě propagace českého školství v zahraničí.

1.3.1 Program celoživotního vzdělávání

Program celoživotního vzdělávání vznikl Rozhodnutím 1720/2006/ES Evropského parlamentu a Rady EU, které vstoupilo v platnost 14.12.2006, jako náhrada předešlých vzdělávacích, eLearningových a odborných programů. Program byl zaveden na období let 2007-2013, tj. od 1.1.2007 do 31.12.2013.

Takto ucelený program s sebou přináší spoustu významných výhod:

- lepší ucelenou dostupnost informací pro všechny účastníky, či zájemce o tento program,
- zjednodušení administrace spojené s lepší koordinací i transparentností,
- efektivnější využívání lidských, či finančních zdrojů,
- decentralizaci, tzn. schvalování na národní úrovni,
- podporu mobility.

V roce 2009 byly do programu zapojeny všechny členské státy EU (tj. Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Dánsko, Irsko, Spojené království, Řecko, Španělsko, Portugalsko, Rakousko, Švédsko, Česká republika, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Bulharsko a Rumunsko), Lichtenštejnsko, Norsko a Island, jakožto země ESVO, které jsou členy EHP a kandidátská země Turecko. V dalších letech se plánuje spoluúčast Švýcarska, kandidátských zemím a západního Balkánu.

Složení Programu celoživotního učení zobrazené v tabulce naleznete v příloze č. 1.

1.3.1.1 COMENIUS

Program COMENIUS je součástí odvětvových programů Celoživotního vzdělávání na období 2007-2013. Dříve spadal pod program Socrates. Jeho správou a vedením se zabývá Evropská komise, konkrétně Generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu. Účastní se jej 27 členských států EU, Lichtenštejnsko, Norsko, Island, Turecko avšak na partnerství škol se mohou rovněž podílet chorvatští a makedonští zájemci.

Jelikož se program zaměřuje na školní vzdělávání, týká se mateřských, základních a středních škol. Důraz se klade na žáky, studenty, učitele a pedagogické pracovníky těchto zařízení. Dále se zaměřuje na asociace, nevládní a neziskové organizace zabývající se vzděláváním. Věnuje se zástupců těchto organizací, institucím zprostředkovávajícím poradenství a informace v oblasti vzdělávání rovněž výzkumným centrům celoživotního vzdělávání.

Program COMENIUS by měl zmírnit rozdíly ve školním vzdělávání mezi státy a tím pádem dopomoci snadnějšímu porozumění mezi lidmi. Měl by být schopen naučit žáky a studenty jak si zajistit osobní rozvoj a využít tyto znalosti při budoucím zaměstnání. Cílem je vyvolat v účastnících potřebu zapojení se do evropských záležitostí. Zlepšit a zvýšit mobilitu žáku, studentů, učitelů a pedagogů. Podpořit výuku jazyků pomocí lepších inovativních technik vyučování. Vyzvednout kvalitu pedagogů a učitelů na evropském měřítku. Vylepšit přístup žáku k učivu, pedagogů ve vyučování a zkvalitnění vedení školních zařízení. Posunout směrem kupředu partnerství mezi zúčastněnými státy.

Těchto cílů dosahuje pomocí individuální mobility, podpory spolupráce, centralizovaných multilaterálních projektů, centralizovaných tematických sítí a dalších aktivit. Mezi individuální mobilitu se zahrnuje mobilita žáku, studentů a učitelů během jejich výměn a studijních návštěv ředitelů. Dále zde zahrnujeme asistentské pobyty studentů, či budoucích učitelů, studijní návštěvy, partnerství škol, centralizované projekty nebo účast na vzdělávacích kurzech, nebo školeních pro pedagogy. Spolupráce mezi školami je podporovaná při existenci společných vzdělávacích projektů pro učitele i žáky nebo organizacemi zodpovědnými na podporu vzdělávání v rámci spolupráce mezi regiony a mezinárodní příhraniční spolupráce. Pod pojmem centralizované multilaterální projekty se schovávají propagace a šíření příkladů vzdělávání, nových výukových metod a materiálů, výměna zkušeností a tvorba nových systémů v poradenství a šíření nových kurzů pro pedagogy. Centralizované

tematické sítě jsou pak analýzy, poskytování podpory projektům a získávání inovačních přístupů a ukázek v tematické oblasti. Dále existují doprovodné aktivity zaměřené na podporu hlavních cílů programu.

Hlavními prioritami programu jsou:

- zlepšení vedení školních zařízení,
- zpřístupnění digitálních prostředků pro výuku,
- předškolní vzdělávání, zajištění vztahů k vzdělávání v útlém věku,
- zabránění předčasnému ukončení vzdělání,
- zohlednění socioekonomických problémů,
- zaujmutí žáků zábavnými, novými, zajímavými metodami výuky a vzbudit tak v žácích zájem a chuť vzdělávat se.

1.3.1.2 ERASMUS

Program je pojmenován po slavném holandském mysliteli a augustiniánském mnichovi, Erasmu Rotterdamskému, který za prací a vědou procestoval významná centra vzdělávání tehdejší doby. Vysokoškolské vzdělávání a odborné vzdělávání je hlavním záměrem tohoto programu. Jedná se rovněž o odvětvový program Celoživotního vzdělávání a stejně jako COMENIUS byl do roku 2006 součástí programu Socrates.

ERASMUS se zaměřuje na vysokoškolské a odborné vzdělávání, zabývá se tedy záležitostmi s těmito oblastmi spojenými. Program je určen vysokoškolským pracovníkům, pedagogům a studentům, rovněž školícím pracovníkům podniků. Projekt umožňuje nejen účast jednotlivců, ale také institucím. Instituce brány v úvahu v rámci programu ERASMUS jsou nejčastěji vysoké školy, vybrané vyšší odborné školy a zprostředkovatelské instituce. Pro jejich účast je však nutné získat Erasmus University Charter (EUC). EUC, vydávané Evropskou komisí, slouží jako povolení pro účast na všech aktivitách programu kromě pracovní stáže, pro tu je nutné získat Extended Erasmus University Charter. Tato listina se týká pouze vysokoškolských a odborných zařízení. Pro zprostředkovatelské instituce je zapotřebí získat Erasmus Consortium Placement Certificate, kterou uděluje hlavní koordinátor programu pro ERASMUS v příslušném státě. V České republice jej vydává NAEP. Jednotlivci mající zájem na účasti jsou vybíráni školou, kde studují nebo pracují.

Projekt umožňuje vzdělávat se a pracovat v zahraničí formou spolupráce vysokoškolských zařízení prostřednictvím intenzivních a multilaterálních programů.

Mezi hlavní priority, kterým se program věnuje patří :

- zkvalitnění mobility účastníku programu,
- větší frekvence mobility účastníků,
- zvýšení počtu účastníků,
- zkvalitnění spolupráce mezi vysokoškolskými zařízeními mezi sebou,
- vyvolat intenzivnější spolupráci mezi vysokoškolskými zařízeními navzájem,
- umožnit intenzivnější spolupráci mezi vysokoškolskými zařízeními a evropskými podniky,
- lepší transparentnost programu a jednodušší administrativa,
- vytvořit lepší podmínky pro porovnávání úrovně vzdělávání mezi jednotlivými státy.

Příloha č. 2 znázorňuje mapu účastnících se zemí programu ERASMUS.

1.3.1.3 LEONARDO DA VINCI

Je rovněž součástí Programu celoživotního vzdělávání, jako jeden z jeho čtyř odvětvových programů. Účastní se jej stejně jako v programu COMENIUS 27 členských zemí EU, 3 země zároveň členy ESVO i EHP a Turecko. Jeho aktivita spočívá v zaměření se na potřeby v odborném vzdělávání na jiné než vysokoškolské úrovni.

Žádost na účasti mohou podávat instituce a organizace v oblasti odborného vzdělávání mimo vysoké školy, sdružení a zástupci těchto organizací, nevládní, neziskové a dobrovolné organizace, vysoké školy, výzkumná střediska, subjekty zabývající se zprostředkováváním informací a poradenstvím v odborném vzdělávání, zodpovědné instituce za politiky zabývající se odborným vzděláváním a také podniky spolupracující nebo zprostředkovávající odborné vzdělávání. Pro zapojení do programu je však nutné být držitelem statutu právnické osoby.

LEONARDO DA VINCI poskytuje možnost mezinárodních stáží ve vzdělávacích institucích a podnicích pro osoby vzdělávající se nebo osoby již pohybující se na trhu práce. V rámci decentralizovaných aktivit se dále zprostředkovávají přípravné návštěvy, projekty

partnerství a přínos inovací. V rámci centralizovaných aktivit se jedná o vývoj inovací, doprovodné aktivity a tematické sítě.

V ohnisku zájmů tohoto programu stojí tyto priority :

- zvýšení přitažlivosti a přilákání zájmu o odborné vzdělávání,
- zkvalitnění a zdokonalení výkonnosti programu,
- zpřístupnění lepšího využití dovedností a vědomostí nabytých v rámci programu,
- zlepšení transparentnosti programu,
- zpřístupnění a zkvalitnění poradenství a informací v oblasti odborného vzdělávání,
- uznávání kompetencí a kvalifikací na evropském měřítku,
- vyvolání dalších iniciativ na podporu odborného vzdělávání,
- přínos, přezkoumávání, uplatňování a konzultace dosažených strategií na podporu odborného vzdělávání,
- podpora jazykových dovedností,
- inovace v praxi a službách obsahem dokonalejších informačních a telekomunikačních technologií.

1.3.1.4 GRUNTVIG

Tak jako programy COMENIUS a ERASMUS je jedním ze čtyř odvětvových programů Celoživotního vzdělávání, který byl do roku 2006 součástí programu Socrates. Účastní se jej 27 členských států EU, Turecko, a 3 členské země EHP zároveň ESVO.

GRUNTVIG se zrodil již v roce 2000 za účelem zprostředkování možností a způsobů ke zlepšení vědomostí a dovedností dospělých lidí. Zvyšuje jejich potenciál, tak aby mohli své znalosti uplatňovat v zaměstnání a zvýšit své šance na získání zaměstnání, popř. polepšení si dosažením vyšší pozice.

Programu se účastní dospělí zájemci o vzdělávání, instituce a organizace poskytující tuto možnost vzdělávání, vysokoškolské instituce, podniky, neziskové, dobrovolné a nevládní organizace, výzkumná centra, asociace a zástupci vzdělávacích zařízení zaměřující se na tento

typ vzdělávání. Nedílnou součástí jsou i subjekty poskytující poradenství a informace týkající se projektu a učitelé s odborníky poskytující tento typ vzdělávání.

Pomocí centralizovaných a decentralizovaných aktivit napomáhá k zabezpečování všech forem vzdělávání dospělých. Decentralizované aktivity se týkají vzdělávacích kurzů, stáží, konferencí a asistovaných pobytů, multilaterálních projektů a projektů partnerství, workshopů, dobrovolných projektů, přípravných návštěv. Odpovídají koordinaci a řízení národních agentur dané země. Centralizovanými aktivitami, které jsou řízeny EACEA z Bruselu se týkají aktivit zaměřených na zdokonalení systémů projektu, na jeho rozvoj a na další doprovodné aktivity.

Nejdůležitější priority programu zahrnují :

- zjednodušení předpokladů pro mobilitu účastníků,
- zlepšení kvality a četnosti kooperace mezi státy a institucemi,
- zvýšení počtu účastníků,
- podporu informační a komunikační technologie ve vzdělávacím procesu a během praxe,
- hledání inovačních postupů ve vzdělávání,
- zjednodušení administrativy,
- zkvalitnění poradenství a poskytování informací,
- zpřístupnit možnost účasti i lidem na pokraji společnosti,
- zlepšit přístup pedagogů k výuce,
- lepší transparentnost programu.

1.3.1.5 PRŮŘEZOVÝ PROGRAM

Průřezový program rovněž spadá pod Program celoživotního vzdělávání. Vznikl, aby zajistil co nejlepší chod čtyř odvětvových programů Celoživotního vzdělávání. Činí tak pomocí čtyř základních aktivit jimiž jsou jazyky, spolupráce a inovace politik v oblasti celoživotního vzdělávání, informace a komunikační technologie, diseminace a šíření výsledků. Tyto aktivity jsou řízeny centralizovaně pomocí agentury EACEA, avšak program obsahuje i dvě decentralizované aktivity, kterými jsou Evropská jazyková centra Label a Studijní návštěvy expertů v oblasti vzdělávání.

Své cíle program plní mnohostrannými projekty jako jsou různé vývoje v oblasti vzdělávání a učebních materiálů, zprostředkování dalších nástrojů pro šíření vzdělávání, zpřístupnění těchto materiálů on-line. Dalšími akcemi jsou např. mobilita osob ať už studentů či odborníků nebo úředníků v oblasti vzdělávání, mnohostranné sítě složené z odborníků nebo spolupracujících institucí, sladování a analýza politik a systémů v oblasti celoživotního učení, akce na podporu transparency a uznávání kvalifikací nebo mnohostranné sítě v oblasti výuky jazyků.

Z těchto cílů tedy vyplývají hlavní priority programu :

- podpora kvality a transparentnosti vzdělávacích systémů a systémů odborné přípravy členských států,
- podpora v oblastech spolupráce pokrývajících dva či více odvětvových programů,
- zabezpečit věrohodnost, uznávanost a respektování výsledků programů Celoživotního vzdělávání,
- podpora jazykové rozmanitosti v členských státech,
- podpora rozvoje politiky v oblasti vzdělávání na evropské úrovni,
- zajistit porovnatelné údaje, analýzy, výsledky pro vytvoření účinnější strategie,
- zlepšit kvalitu poradenství.

1.3.1.6 JEAN MONET

JEAN MONET patří pod Program celoživotního vzdělávání, zabývá se podporou výzkumu, vzdělávání a úvah o evropské integraci v rámci vysokoškolského vzdělávání.

Tento program je řízen centralizovaně a spadá pod EACEA. Byl zahájen již v roce 1989 a dnes probíhá na 5 kontinentech v 62 státech světa a okolo 740 univerzitách. Spolufinancování je základním principem programu pro zapojení zájemců, kteří svůj zájem na účasti projevují ve výzvách, jež jsou vypisovány Evropskou komisí. Zájemci mají společnou jednu významnou charakteristiku tj. zapojení v otázkách evropské integrace. Jsou jimi většinou vysokoškolské instituce, výzkumní pracovníci, sdružení profesorů, studenti,

sdružení ostatních pracovníků vysokoškolských institucí, výzkumná střediska, veřejné i soukromé organizace a další subjekty zabývající se stejnou problematikou.

Program své cíle plní pomocí třech klíčových aktivit podporující jednostranné projekty na dobu 1-3 let. První aktivita se zabývá jednostrannými a národními projekty a mnohostrannými výzkumnými skupinami. Patří zde zejména katedry Jean Monnet, výukové moduly, informační a výzkumná činnost rovněž centra excelence. Další aktivita se zabývá provozními granty na podporu institucí zabývajících se otázkou evropské integrace a řadíme zde evropské instituty a agentury. Třetí a poslední aktivitou jsou provozní granty pro evropské instituce zabývající se vzděláváním a odborné přípravy.

Mezi nejdůležitější priority programu patří :

- podpora kvality a vůbec existence evropských institucí a dalších subjektů zabývajících se oblastí vzdělávání a odborné přípravy,
- podnícení vyšší kvality výuky a výzkumu v oblasti evropské integrace vysokoškolských institucí,
- vyvolání rozsáhlejších znalostí a vyššího stupně podvědomí o otázkách evropské integrace mezi odbornými pracovníky tak i mezi občany.

1.3.2 Další vzdělávací programy

Jedná se o programy, které nejsou součástí Programu celoživotního vzdělávání a většinou se zaměřují na spolupráci i mimo země EU. Jsou však stejně významné jako předešlé programy. Vzdělanost nezná hranic a rozhodně se EU nehodlá izolovat od okolního světa, proto mají veliký význam i tyto programy. Je dobré se konsolidovat v rámci EU, ale zároveň se nebránit vlivům a tendencím okolního světa.

1.3.2.1 ERASMUS MUNDUS

Je programem EU, jehož primárním cílem je zvýšení kvality vysokoškolského vzdělávání za pomoci spolupráce a mobility v dané oblasti. Dále se zaměřuje na udržitelný rozvoj, porozumění mezi spolupracujícími státy, tvorbu společných studijních programů a zvýšení přitažlivosti vysokoškolského vzdělávání. V období 2009-2013 již probíhá druhá etapa tohoto programu.

1.3.2.2 TEMPUS

Program Tempus podporuje modernizaci vysokého školství partnerských zemí pomocí spolupráce vysokoškolských institucí. Více k programu Tempus uvedu v následujících kapitolách své bakalářské práce, které se tomuto programu budou věnovat samostatně a podrobněji.

1.3.2.3 FM EHP/NORSKA

Je finanční mechanismus EHP, založen Lichtenštejnem, Norskem a Islandem v roce 2004 na dobu 5 let. Byl vytvořen za účelem zmírnění sociálních a ekonomických rozdílů v EU. Pomáhá 10 přistoupivším zemím z roku 2004, Španělsku, Řecku a Portugalsku. Zaměřuje se na ochranu se na různé oblasti lidského života, spadá sem i rozvoj lidských zdrojů. Ten je financován Fondem pro podporu spolupráce škol, jehož hlavním cílem je podpora spolupráce škol mezi podporovanými státy a státy, které fond založily. Tato podpora se zakládá na třech hlavních pilířích. Spolupráce institucí napomáhá rozvinutí učebních osnov, studijních materiálů, rozvoji lidských zdrojů a organizaci vzdělávacích aktivit a zpřístupnění informací a poradenství specializovanými centry. Podpora mobility naopak umožňuje výměnu názorů a zkušeností mezi studenty a učiteli vzdělávacích institucí. Třetí pilíř se zabývá spoluprací mezi vzdělávacími institucemi pomocí společných aktivit, seminářů a konferencí týkajících se tématu.

1.3.2.4 eTWINNING

Jedná se o program spolupráce pomocí informačních a komunikačních technologií mezi mateřskými, základními a středními školami mezi státy EU. Tento program se tedy skládá ze spolupráce společnými projekty a komunikací na dálku. Projekt nemá vymezená kritéria pro účast. Spolupráce učitelů a vzájemné předávání zkušeností a inovativních postupů probíhá virtuálně.

1.3.2.5 EUROGUIDANCE

Spíše než program je EUROGUIDANCE ucelené síť poradenských středisek v oblasti vzdělávání. Jejich úkolem je poskytovat informace, poradenství vzdělávacím institucím i jednotlivcům pro lepší využití příležitostí, které EU poskytuje v dané oblasti.

1.3.2.6 SCIEX- NMS ^{CH}

Období programu je vymezeno na léta 2009-2016. Jedná se o program, který má snížit sociální a ekonomické nerovnosti v rozšířené EU ve spolupráci se Švýcarskem. Švýcarská spolupráce má přinést nově přistoupivším státům posílení vědeckých kapacit. Přispívá se tak k posílení propojenosti mezi vědeckými pracovníky odlišných států, posílení vědeckého pokroku přínosem sdílených poznatků a vědeckých postupů.

1.3.2.7 Další programy

Dalšími programy věnované vzdělávání pod záštitou Evropské komise jsou Atlantis, týkající se spolupráce států EU a USA v rámci vysokoškolského a odborného vzdělávání, EU-CANADA, jenž je obdobou Atlantisu pro Kanadu, EU – Australia, jenž je dalším programem zaměřeným na vysokoškolské vzdělání ve spolupráci s Austrálií, pro EU a Nový Zéland

existuje EU- NEW ZELAND, EU – Korea je rovněž program pro vysokoškolské vzdělávání mezi EU a Korejí. Dále existují EU-Japan, který se věnuje nejen vysokoškolskému vzdělávání, ale také tvorbou společných magisterských konsorcií mezi EU a Japonskem. Posledním programem, o kterém se zmíním je ALFA III, což je program v oblasti vysokoškolského a odborného vzdělávání mezi Latinskou Amerikou a EU.

2 Charakteristika programu Tempus IV

Pod pojmem Tempus IV se skrývá program EU zaměřující se na modernizaci vysokého školství v členských státech EU a partnerských zemích. Období tohoto programu bylo nastaveno Evropskou komisí, přesněji EACEA, na léta 2007-2013. Nejedná se však o zcela nový program, nýbrž o úspěšně zdokonalené pokračování předešlých programů Tempus I, II a III. Jeho tradice totiž sahá do roku 1989, kdy byl schválen, z tohoto důvodu můžeme pokládat tuto verzi programu za doposud nejnovější a tudíž nejvíce obohacenou o zkušenosti a poznatky získané během uplynulých 20 let činnosti programu.

Dnešní vysoce konkurenční prostředí vyvolává nátlak na kvalitu vzdělávání, jež je z velké části hodnocena podle využitelnosti nabytých vědomostí a schopností na pracovním trhu. Tento aspekt má stále častější vliv na rozhodnutí studentů, kterou ze zvažovaných vysokoškolských institucí chtějí navštěvovat. S rostoucím počtem soukromých škol a různou úrovní vzdělávání mezi veřejným a soukromým sektorem na národní, či mezinárodní úrovni, se rodí nátlak na uspokojení co nejširšího spektra požadavků a potřeb v oblasti vzdělávání, neboť se vzdělávání stalo spotřebním produktem podléhajícím podmínkám trhu. Toto pojetí vyvolává tlak na kvalitu vzdělávání, pedagogů i managementu vysokoškolských institucí. Proto za účelem větší přitažlivosti pro trh lákají soukromé vysokoškolské instituce vyšším platem kvalifikovanou pracovní sílu z institucí veřejných. Se zohledněním všech těchto okolností vznikla téměř nevyhnutelná potřeba vytvořit celoevropský program vysokoškolského vzdělávání. Takto ucelený program nejen udává mantinely pro lepší srovnatelnost a transparentnost dosažených úrovní vzdělávání v jednotlivých účastnících se zemích, ale také pro jejich užší vzájemnou kooperaci pomocí společně stanovených strategií k dosažení cílů a výměny informací. Tyto standardy byly upevněny Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání a Boloňským procesem, který je v členských i mnoha partnerských zemích nadřazen národním standardům. Takto nastavený program umožňuje sblížit různá politická, kulturní, veřejná i soukromá prostředí. Dalším důvodem pro vytvoření tohoto rozsáhlého programu je snaha vyhnout se velkému množství často kvalitativně nevyhovujícím programům.

Program není určen jednotlivcům, ale vysokoškolským institucím a dalším orgánům spojeným s touto úrovní vzdělávání. Aktivit se tudíž mohou účastnit všechny členské státy EU, státy EHP pouze na základě vlastního financování. Partnerské země účastníci

se na programu se stejnými podmínkami jako státy EU zasahují do tří světadílů. Tyto země se člení do šesti základních skupin a jedná se o země Blízkého Východu, kavkazské země, severoafrické země, středoasijské země, země východní Evropy a země západního Balkánu. Zmíněnými státy jsou podle výše jmenovaných skupin :

- Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Palestina, Sýrie,
- Arménie, Ázerbájdžán, Gruzie,
- Alžírsko, Maroko, Tunisko,
- Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán,
- Bělorusko, Moldávie, Rusko, Ukrajina,
- Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Chorvatsko, Makedonie, Srbsko a Kosovo.

Znázornění účastníků se zemí na programu Tempus IV naleznete na obrázku č. 2.1. v příloze č. 3.

2.1 Stručná historie programu Tempus IV

Transevropské schéma mobility vysokoškolského studia bylo přijato Radou EU 1. července 1990. Prvotní plán počítal s pětiletou praxí a prvotní fází na období 3 let. Tato první fáze programu se soustředovala na potřebu modernizace vysokého školství zejména událostmi spojenými s pádem Berlínské zdi a tudíž konce bipolárního rozdělení světa na Západ a Východ. Z plynoucích výhod programu čerpaly partnerské země Polsko, Maďarsko a tehdejší Československo. Následně v roce 1991 se připojilo Bulharsko, Rumunsko a tehdejší Jugoslávie, však pouze na období jednoho roku. Rokem 1992 se mezi partnerské země začleňují i Estonsko, Litva a Lotyšsko, dále Albánie a Slovinsko.

Druhá vlna programu se rozjela 23. dubna 1993 a to nejen spoluprací Běloruska, Ukrajiny a Ruska, ale také zrodem programu Tempus II, který nyní Rada EU přijala na čtyřleté období od 1. července 1994. Tímto datem se připojila Moldávie, Kazachstán, Kyrgyzstán a Uzbekistán, následujícím rokem se partnerské země rozšířily o Arménii,

Ázerbájdžán, Gruzii a Mongolsko. V roce 1996 došlo k prodloužení programu do roku 2000 a k připojení Bosny a Hercegoviny, Makedonie, Tádžikistánu a Turkmenistánu.

29. dubna 1999 započala třetí vlna programu a to schválením Radou EU na období let 2000-2006. Tempus III tedy vstoupil v platnost 1. července 2000. Datem 5. prosince roku 2000 byla ustanovena rámcová dohoda, jež přijala mezi partnerské země Chorvatsko a tehdejší Jugoslávii. 27. června 2001 byl program rozšířen o země Středozevního moře, to na základě získaných výsledků a geografického potenciálu. Program byl prodloužen do 31. prosince 2006 pro účely srovnání s ostatními komunitárními programy.

Za období 1990 až 2006 bylo rozjeto ve spolupráci s 2000 univerzitami členských a partnerských zemí.

Doposud poslední vlnou je období 2007 až 2013, spadající pod program Tempus IV, jenž započal 31. ledna 2008. Tempus IV pokračuje v tradicích předešlých programů a přetrvává jeho hlavní účel, jímž jsou geografické cíle. Rovněž si zachovává velký význam mezi externími politikami. Hlavním rozdílem mezi tímto programem a jeho předešlými verzemi je snaha o větší začlenění a význam v partnerských zemích. Pro toto období se navíc přidal Izrael jako účastníci se partnerská země.

2.2 Důsledky programu Tempus III

Tempus III je program, jenž předcházela programu Tempus IV, proto je možné uvést jeho dosažených výsledků na základě, kterých byly stanoveny mantinely pro jeho novější verzi. V rámci programu Tempus III byla zvažována situace na území EU a na základě těchto poznatků se dospělo k názoru, že nejjednodušším způsobem jak dosáhnout změny v oblasti vzdělávání je ulehčit komunikaci prostřednictvím jakéhosi uměle vytvořeného evropského univerzitního prostředí. Toto prostředí může být tvořeno kontaktem mezi lidmi studujícími nebo pracujícími po určitou dobu v zahraničí a jejich interakcí s místními nebo dalšími zahraničními jednotlivci z rozličných zemí.

Dalším faktorem je zmezinárodnění univerzit, které vysokou mobilitou získají ucelenější rozhled. Tento rozhled a možnost interakce s ostatními vysokoškolskými institucemi je hlavním motivem, proč se tyto instituce do tohoto programu zapojily. Nevedla

je tedy touha po modernizaci, nýbrž touha po kooperaci a komunikaci s ostatními. Zaměstnancům těchto institucí umožňuje program uplatnit se v některé ze zemí EU, což velké většině přináší osobní prospěch. Dále program umožňuje vyučujícím vysokoškolských institucí poznání nových metod vyučování, seznámení se s novými učebními materiály a vyvolává v nich značnou motivaci k podávání lepších výkonů, čímž mohou oslovit podstatně více studentů. Pracovníci institucí, ať už vyučující či management, si obohacují svůj potenciál díky interakcím se zahraničím, rovněž vybočují ze stereotypů a nudných schémat, jenž jim upírají motivaci.

Během období programu Tempus III nebyla mobilita studentů značná, proto se výsledky v této oblasti nepokládají za významné. Mobilita studentů rovněž nebyla hlavním cílem programu. Mnohým studentům však tato zkušenost otevřela oči při výběru konkrétního oboru studia, jelikož se v zahraničí seznámili s tím, co bude nejspíš příštím hlavním trendem na trhu práce a seznámili se s nutnostmi pro uplatnění se v zahraničí.

Program měl velký dopad i na společnost, která docenila informace získané interakcemi studentů, jako obohacení lidského kapitálu. U těchto studentů se předpokládá lepší základ pro získání pracovního místa, jelikož takovýto student má širší nadhled a uvědomění při kontaktu se zahraničím, jenž je v dnešní globální době nevyhnutelné. Hranice existují zejména ve způsobu komunikace a kulturních odlišnostech, které lze zmírnit pochopením a poznáním zprostředkovaným komunikací mezi účastníky mobility.

Tempus III dosáhl velmi pozitivních výsledků v oblasti modernizace vysokoškolských institucí, dokázal však, že je třeba zaměřit se podrobněji na dopad na širší veřejnost, tedy sociálně kulturní sféru a na studenty, čímž se zrodila potřeba zapojení širšího spektra zemí. Rovněž se došlo k závěru, že je potřeba nalézt mechanismy umožňující permanentní interakci mezi vysokoškolskými institucemi a prostředím, jenž je obklopuje, a zároveň upevnění tzv. evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání.

2.3 Stanovené cíle programu Tempus IV

Evropská komise stanovila obecné cíle programu, jenž jsou společné a nadřazené cílům všech účastníků se zemí, navíc jsou výchozím bodem pro koordinaci multilaterálních projektů. Národní programy se stanovují na principu poradenství, konzultace a kooperace mezi delegovanými orgány Evropské komise a národními agenturami ministerstev daných zemí. V případě, že se jedná pouze o jednu partnerskou zemi a ne multilaterální projekt může být nadřazen její národní cíl.

Předním cílem programu je kooperace mezi členy EU ale zároveň sousedícími partnerskými zeměmi.

Dalšími cíli jsou :

- modernizace a propagace reforem vysokého školství,
- zvýšení kvality a významnosti vysokého školství v pracovním a sociálním prostředí,
- posílení schopnosti vysokoškolských institucí v mezistátních spolupracích a jejich konstantní modernizace,
- posílení otevřenost společností a světového trhu zatíženého globalizací, zejména v posledních desetiletích,
- posílení kvalitu vztahů mezi EU a univerzitami a univerzitami navzájem,
- zajištění zaměstnanosti univerzitních absolventů,
- obohacení evropského vysokoškolského prostoru a upevnění jeho atraktivnosti ve světě,
- podpora, zrychlení a vyvolání rozvoje lidského kapitálu,
- umožnění pochopit a poznat různé kultury mezi členskými státy EU navzájem a státy EU s partnerskými zeměmi,

- příprava kandidátských států do Programu celoživotního vzdělávání, pokud se jedná o země Západního Balkánu,
- zamezení přílišného členění úrovní vzdělávání a odbornosti v oblastech vysokého školství.

2.4 Aktivity programu

Účastníci programu se zapojují do aktivit, jež program vytváří za účelem dosažení přesně stanovených cílů. Výsledné projekty daných aktivit řeší otázky v oblastech reform vysokoškolství institucí, přesněji jejich managementu a řízení, dále reform vysokoškolství učebních osnov i metod a v neposlední řadě vztahy mezi vysokoškolstvím a společností. Tyto oblasti tudíž, zahrnují srovnávání úrovní vysokoškolství vzdělání na známý tří stupňový systém, nové přístupy v technikách předávání informací a poskytování vzdělání, zatraktivnění vzdělávání pro společnost, kontrola, upřesnění pravomocí a řízení orgánů institucí vysokoškolství vzdělávání, vytvoření vazeb mezi vysokoškolstvími institucemi a podniky tak, aby vytvořili příležitosti pro budoucí uplatnění vysokoškolství absolventů. Existují tři základní aktivity jimiž jsou Společné projekty, Strukturální opatření a Doplnkové aktivity.

Společné projekty mají za účel vylepšit situaci vysokoškolství institucí v jedné nebo více partnerských zemích. Fungují na bázi multilaterálních projektů mezi institucemi daného sektoru. Projekty tohoto typu mají za účel propagovat výměnu znalostí a umožnit využití v praxi nabytých znalostí kooperací těchto institucí. Řízení projektu je uskutečňováno samostatně zapojenými institucemi. Důležitá témata jsou řešena strukturálně a zahrnují řízení vysokoškolství institucí, vytvoření pevnějších vazeb mezi vzděláním a sociálním prostředím a detailním pozorováním pokroků v těchto oblastech. Krátkodobá nebo časově omezená mobilita studentů, akademických pracovníků a managementu vysokoškolství institucí probíhá pouze do dosažení stanovených cílů projektů. Existují dvě kategorie strukturálních projektů, jimiž jsou národní projekty, které uspokojují cíle stanovené pověřeným ministerstvem daného účastnického státu, a mezinárodní projekty, jež uspokojují cíle více členských zemí, zaměřujících se na regionální potřeby společné více participujících států. Je zde však možné zahrnout i národní cíle, jenž souhlasí s cíly ostatních

účastnících se států. Národní a regionální priority jsou uvedeny ve zveřejněných výzvách, které jsou nezbytnou součástí pro zavedení projektu. Výzvy rovněž slouží k poskytování informací možným zájemcům.

Strukturální opatření míří k zlepšení situace účastnícího se státu prostřednictvím vysokoškolského systému. Podkladem pro vytvoření takového projektu často bývá národní právo, organizace státu, jeho koordinace, akreditace, evaluace a politická situace, zejména jakým způsobem ovlivňují vysokoškolské vzdělávání. Takovéto projekty se zrodily pro podporu strukturální modernizace vysokého školství a strategického vývoje na národní úrovni v oblastech, jež autority dané země ustanovily. Zaměřují se na otázky zahrnující zlepšení vládního systému zemí, v nichž projekty běží, rovněž na navázání lepších vztahů se společnostmi. Projekty tohoto typu se skládají z konferencí, výzkumu a studií, seminářů, odborných kurzů, poradních činností a šíření informací. Stejně jako společné projekty mají střednědobou nebo omezenou dobu trvání související s průběhem plněním stanovených cílů. Také zde existují dvě kategorie projektů, jimiž jsou stejně jako u společných projektů projekty národní a mnohonárodní. Jejich specifikace souhlasí již s výše uvedenými znaky v předešlém odstavci. Informace o projektech a žádosti k účasti se rovněž podávají prostřednictvím výzev.

Posledním druhem aktivit v rámci programu Tempus IV jsou aktivity doplňkové. Tyto aktivity šíří ideologie programu a zprostředkovávají nejrozličnější informace vztahující se k projektům Tempus IV programu. Aktivity se skládají z konferencí na různá témata vždy zahrnující studie a aktivity zaměřené na identifikaci cílů projektu, jejich řešení a dosažené výsledky. Tyto informace se dále snaží, co nejlépe využít v praxi, proto často výsledky a dokumentaci projektů konzultují s partnerskými státy. Doplňkové aktivity mnohdy slouží zejména pro podporu sítí národních agentur. Zrod těchto projektů nastává reakcí na zveřejněné výzvy pro veřejné zakázky nebo rámcové smlouvy.

2.5 Priority programu

Tato podkapitola se velmi úzce vztahuje ke kapitole věnující se aktivitám programu. Záleží zejména na druhu projektu proto, aby se mohly stanovit různé priority. Společné projekty se věnují akademickému prostředí a jeho reformě, vládnímu systému země

a vztahům se společností, kdežto strukturální opatření se zaměřují především na vládní systém zemí a vztahy se společností.

Reforma vysokoškolského systému znamená zejména :

- přizpůsobení se třístupňovému systému,
- uznávání vysokoškolských titulů v rámci účastníků se zemí,
- vytvoření jistého centrálního evropského vysokoškolského prostoru,
- modernizace vzdělávání se stanovením následných cílů.

Vládní systém lze pozměnit zaměřením se na :

- management vysokoškolských institucí a služby poskytované studentům,
- kvalitu poskytovaného vzdělávání,
- institucionální a finanční samostatnost vysokoškolských institucí,
- rovný a transparentní přístup k vysokoškolskému vzdělávání,
- rozvoj mezinárodních vztahů.

Vztahy vysokoškolského vzdělávání a společností se upevňují :

- vytvořením a rozvojem vztahů s podniky na trhu,
- školením akademických pracovníků,
- prohloubením vztahů mezi vědou, výzkumem a inovacemi a jejich podporou,
- školením pracovníků veřejné správy,
- rozvojem celoživotního vzdělávání ve společnosti,
- kvalifikačními kurzy.

Výše uvedené členění se vztahuje k obecným prioritám, národní, regionální a lokální cíle jsou však specifitější. Navíc jsou národní cíle vybrány z cílů obecných po konzultaci

s ministerstvy příslušných zemí. Národní priority musí být dodržovány národními projekty v dané zemi a obecné priority zejména v mnohonárodních projektech. Přednost se ve velké řadě případů dává projektům, jenž :

- zahrnují značné číslo vysokoškolských institucí partnerské země,
- zahrnují neakademické konsorcium účastníků,
- podporují spolupráci mezi regiony,
- dokazují, že aktivity přímo zahrnují studenty nebo organizace účastníků projektu,
- dokazují širší dopady na vzdělávací systém a vysokoškolské instituce v dané oblasti,
- dokazují velké institucionální a individuální schopnosti.

2.6 Kdo se může projektů účastnit?

Tato otázka přirozeně vyvstává z předešlé kapitoly. Z části lze odpověď vyčíst z výše uvedených informací.

Hlavním požadavkem pro účast na projektech je status právnické osoby nejméně 5 let ustanovené v jedné z partnerských zemí nebo zemí EU. Zájemci o společné projekty musí být státem uznané soukromé nebo veřejné vysokoškolské instituce, případně jejich spolky, organizace či sítě, jež se věnují propagaci, reformám a vylepšení vysokoškolského vzdělávání.

Zájemci o projekty strukturálních opatření musí být rovněž právnickými osobami jako u společných projektů nebo národní či mezinárodní organizace rektorů, pedagogů, případně studentů.

Dalšími možnými účastníky na programech jsou neakademické instituce jako neziskové organizace, společnosti, podniky a veřejné autority.

Projekty programu Tempus IV jsou tedy zpřístupněny vysokoškolským institucím a jiným organizacím aktivním v sektoru vysokoškolského vzdělávání, jež mají sídlo v jednom ze členských států EU nebo v jedné z partnerských zemí, tzn., že existují čtyři skupiny možných účastníků mezi státy. Těmito skupinami jsou :

- 27 členských států EU,
- 6 států západního Balkánu, jež zahrnuje Kosovo pod Rezoluci číslo 1244 Rady bezpečnosti OSN,
- 16 států jižně a východně položených od hranic EU a Rusko,
- 5 států střední Asie.

Instituce ze zemí EHP a Turecko mohou participovat na projektech programu jako partneři, ale pouze pokud si účast profinancují sami.

Projektu se však mohou účastnit organizace jednotlivců, jimiž v tomto případě jsou například studenti, zaměstnanci vysokoškolských institucí, veřejní pracovníci a individuální odborníci. Vysokoškolské instituce, jež se chtějí zapojit do společných projektů nebo strukturálních opatření se mohou rovněž účastnit programu v podobě konsorcií složených z těchto institucí zemí EU a partnerských zemí. Organizace účastníci se aktivně na uskutečnění cílů projektu mohou být :

- sdružení, organizace a systémy vysokoškolských institucí, národních a mezinárodních organizací akademických pracovníků, rektorů a studentských organizací,
- nevládní organizace,
- odborné vzdělávací instituce,
- soukromé nebo veřejné podniky,
- výzkumné instituce,
- obchodní komory, dělnické spolky, či jiné veřejné nebo soukromé profesní organizace.

Studenti, univerzity a ostatní akademičtí pracovníci jako individuální jednotlivci se nemohou přímo účastnit programu. Individuální mobilita není součástí programu Tempus IV. Však omezená nebo krátkodobá mobilita studentů a akademických pracovníků je možná pouze jako součást projektu pouze do doby, v rámci níž směřuje k dosažení stanovených cílů. Veřejná správa (ministerstva, jiná národní, regionální a lokální správa) může být považována za sdruženého partnera v projektech, ale nemůže profinancovat svou účast z grantů s výjimkou denních a cestovních nákladů. Odborníci, jenž chtějí být součástí projektu jako jednotlivci mohou být přizváni k účasti na aktivitách projektu pod podmínkou, že daný odborník je nutný k dosažení stanovených cílů. Je také nutné dokázat, že k přínosu dosaženého s pomocí odborníka se nebude moci dospět činností, kterékoliv jiné instituce, proto je tedy jeho účast nezbytně nutná.

2.7 Schvalovací kritéria žádostí pro účast na projektech

Každá žádost o účast na projektech musí projít schvalovacím procesem. Předložené žádosti národním agenturám zemí jsou hodnoceny nezávislými externími experty v závislosti na následujících kritériích :

- jasnosti a souvislosti stanovených cílů, jejich souvislost s reformou vysokoškolského školství (Boloňský proces, modernizační agenda EU) v systému vysokoškolských institucí partnerských nebo členských zemí EU s jasným nastíněním předvídaných dopadů projektu,
- kvality partnerství (schopnostech, uznaných expertízách a pravomocech potřebných k dosažení všech aspektů projektů, vhodné distribuce úkolů, efektivní komunikace a kooperace),
- aplikované metodiky zahrnující mimo jiné přiměřenost logicky plánovaných výdajů projektů v souvislosti s určenými cíli,
- dočasného nebo trvalého dopadu projektu na instituce a cílové skupiny vysokoškolského vzdělávání v souvislosti se šířením jeho aktivit a cílů,

- efektivnosti rozpočtu, zahrnující respektování plánovaných výdajů na denní mzdy, vybavení a využívání mobility.

Z žádostí, jež projdou úspěšně procesem schvalování národních agentur a dosáhnou nejvyššího skóre v souladu s rozpočtem a alokacemi pro daný region, budou dále zařazeny na listinu předloženou místním ministerstvům školství, reprezentantům EK a národním Tempus kancelářím k dalšímu zvážení. Tyto orgány vydají konečné rozhodnutí se zohledněním závěrů prvního kola schvalování spolu s rozpočtovou situací a geografickými vzdálenostmi partnerů projektu.

2.8 Zabezpečení kvality programu

Řádný chod programu je zabezpečován stanovenými zásadami pro odpovídající zprostředkovávání programu. Bylo by neefektivní, kdyby měl každý účastník se stát odlišnou kvalitou poskytovaných služeb a dosahování stanovených cílů. Činnosti v rámci programu by byly neporovnatelné a velmi často s ohledem na kulturní, historické, politické, ekonomické a jiné odlišnosti neodpovídající požadavkům, tudíž neproduktivní ba dokonce se škodlivým efektem. Nutnost zabezpečení kvality vyvolává již samotný vliv na jednotlivce i vysokoškolské instituce a tím pádem na celé sociálně kulturní prostředí v zemi.

Hlavními znaky růstu kvality vysokoškolského vzdělávání a rostoucího důrazu na rozvíjení jeho kvality je zakotven v :

- růstu zájmu o vysokoškolské studium a větší počet studentů,
- zaměření se na zlepšení lokálních a národních zásad zaměstnávání s ohledem na mezinárodní trendy,
- uznávání dosažených vysokoškolských titulů v zahraničí,
- reakcích na konkurenční prostředí,
- zavedení Boloňského procesu i v zemích, jež jej nepodepsaly,
- úpravě národní legislativy.

V předešlých letech se nikdy nepřikládalo značného vlivu na úspěšnosti projektů schopnostem managementu vysokoškolských institucí. V posledních letech se tento důraz zviditelňuje a je zapotřebí tuto kvalitu pěstovat. Důkazem kvality managementu není jen jeho schopnost řídit a rozhodovat, ale také mít představy a vize do budoucna, být schopen rychle reagovat na nepředvídané změny a být inovativní.

Vedení vysokoškolských institucí má vliv na kvalitu způsobu vyučování a ta je v našem případě nezbytná. Bohužel se zakládá na čistě osobním rozvoji lidského kapitálu každého vyučujícího samostatně. Ani atestace a různé kurzy toto nemohou příliš ovlivnit. Někdy stačí k rozvoji a obohacení pouhá konfrontace se zahraničními kolegy během mobility, ale většinou nestačí ani odborné kurzy. Tato oblast je velice složitá, co se týče otázek kvality a srovnatelnosti mezi univerzitami ve státě, složitější pokud se porovnávají univerzity různých zemí.

Univerzity naopak navazují na sociální prostředí a pracovní trh. Proto je zapojení podniků do zabezpečení kvality výuky poskytováním možností praxe rovněž nezanedbatelným krokem. Lidský kapitál není totiž tvořen pouze nabytými vědomostmi, ale zejména zkušenostmi z praxe.

Dalo by se říci, že všechny tyto procesy probíhají prostřednictvím vysokoškolských institucí. Však i přes mnohé snahy o jejich větší autonomii zde přetrvává téměř nevyhnutelný zásah státu. Zabezpečení kvality se v této oblasti děje vydáváním licencí, úpravou učebních osnov a dalších legislativních záležitostí.

Dalšími způsoby jak zajistit kvalitu je zpětná vazba studentů, ta se však moc nevyužívá, protože ne vždy se předpokládá jejich schopnost racionálně zvažovat všechny aspekty problémů, se kterými se potýká vysokoškolské vzdělávání. Nesmíme zapomenout ani na konkurenci, jež nutí ke stále lepší kvalitě poskytovaných služeb a vytvoření si jistého renomé mezi ostatními institucemi. S ní souvisí i propracovanost informačního systému, jeho funkčnost, způsob podávání informací a transparentnost, jež vede k potírání korupce narušující systém a věrohodnost vysokoškolského vzdělávání.

3 Realizace programu Tempus IV v období 2007-2009

Realizace programu Tempus IV se uskutečňuje prostřednictvím zveřejněných výzev, s nimiž musí být následně předložené návrhy v souladu, aby mohly být schváleny. Výzvou se tedy v tomto případě rozumí dokument Evropské komise vydaný na přesně stanovenou lhůtu, jenž očekává jakousi zpětnou vazbu ve formě odezvy. Většinou obsahuje tyto náležitosti :

- priority a cíle stanovené pro dané časové období,
- lhůty pro předkládání návrhů a průběh projektů,
- dostupný rozpočet,
- specifikaci způsobilých žadatelů a činností,
- náležitosti o ochraně soukromých dat,
- další dodatečné informace.

Od vzniku programu Tempus IV do konce roku 2009 byly vyhlášeny 3 výzvy. Za ukončené však lze považovat pouze dvě, neboť třetí výzva byla zveřejněna teprve 27.listopadu 2009 a datum jejího ukončení bylo stanoveno na 9.března 2010 ve 12:00 hodin bruselského času. Předpokládané zveřejnění jejích výsledků se očekává koncem července 2010. Tudiž bylo za toto tříleté období schváleno pouze 145 projektů, musíme ale také počítat s tím, že v roce 2007 program Tempus IV ještě neběžel.¹

3.1 První výzva

Výzva č. 1 EAC/04/2008 Evropské komise byla zveřejněna 31.ledna 2008. Datum ukončení podávání návrhů elektronickou formou bylo stanoveno na 28.dubna 2008 v 16:00 bruselského času, kdežto poslední možné datum na poštovní známce bylo 15.května 2008.

---

¹ Blíže na <http://eacea.ec.europa.eu/tempus/>

Následující tabulka znázorňuje počet podaných a schválených návrhů této výzvy.

Tabulka č. 3.1 : Reakce na první výzvu

Typ projektu	Podané návrhy	Schválené návrhy
<i>Národní projekty</i>	225	30
<i>Multi-národní projekty</i>	305	46
<i>Celkem</i>	530	76

Zdroj: <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-21], vlastní zpracování

K uveřejněným datům bylo podáno 530 návrhů s průměrnou výší grantu 1 000 000 EUR. 85 návrhů bylo zamítnuto ještě dříve než šlo k akademickému či technickému hodnocení, 262 návrhů prošlo akademickým hodnocením, 160 prošlo technickým hodnocením a 126 bylo předáno ke konzultaci. Však výsledné číslo schválených projektů se nakonec rovnalo 76, tzn. 14 % původních předložených návrhů. ²

Většina návrhů byla ve formě společných projektů věnujících se reformě učebních osnov přírodních a sociálních věd. Dále byly v pořadí návrhy na mnohonárodní a regionální projekty a to i mezi partnerskými zeměmi procházející v dané době značnými problémy. Nejméně bylo podáno návrhů na strukturální opatření, jež se potýkaly s problémem stanovit národní cíle a s potřebou značné podpory ze strany ministerstev.

Co se týče správnosti kompilace navrhovacích formulářů, výborně byly vyplněny oblasti týkající se pracovního plánu, popisu partnerských institucí, shrnutí projektu a jeho potřeby. Ve značné míře špatně vyplněnými oblastmi byly aktivity projektů a jejich výnosy, rozpočet, kvalita kontroly a management, zaviněním špatného odhadu cen měn, vlivu technologií a otázek vlastnictví projektu. Z tohoto důvodu byl na tyto okolnosti kladen větší důraz ve druhé výzvě.

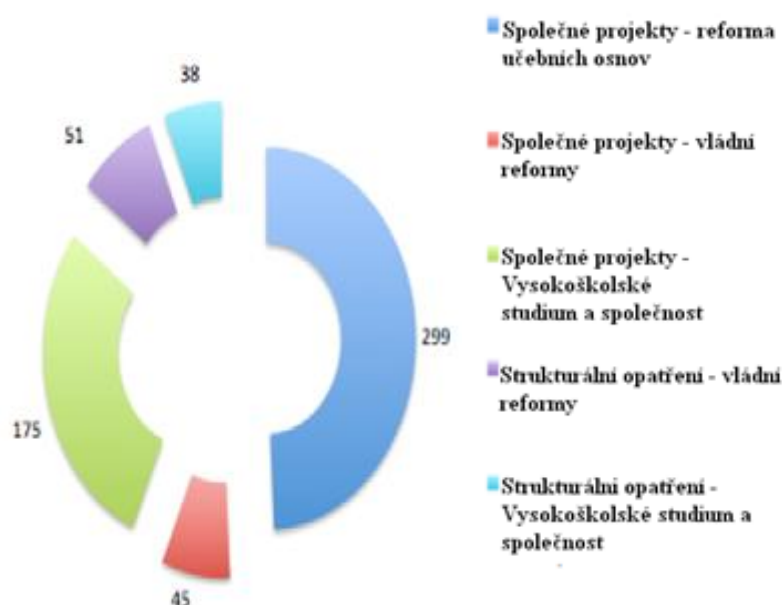
---

² Blíže na <http://eacea.ec.europa.eu/tempus/>

3.2 Druhá výzva

Výzva č.2 EAC/01/2009 Evropské komise byla vyhlášena 29.ledna 2009. Zasílání elektronických návrhů probíhalo do 16:00 hodin bruselského času dne 28.dubna 2009, pro poštovní zásilky platilo datum 12.května 2009. Vyhlášení schvalovacích výsledků proběhlo koncem října 2009.

Graf č. 3.1 : Reakce na druhou výzvu

Zdroj: <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-21], upraveno

Na tuto výzvu byla podstatně vyšší reakce než v uplynulém roce 2008. Bylo podáno 608 návrhů, což je o 15% více než v roce 2008 s průměrnou výší rozpočtu 950 000 EUR a přibližně 10 partnery. Však úspěšnost návrhů ve schvalovacím procesu byla pouze 11%, což je o 3% méně než v první výzvě. Pouze 69 návrhů bylo schváleno, u 19 z nich se jednalo o projekty typu strukturálních opatření a zbývající byly projekty společné. Průměrná výše partnerů se rovnala 13 a rozpočet se pohyboval okolo 815 000 EUR.³

S velkými problémy u schvalovacích procesů se opět potýkaly oblasti týkající se rozpočtu a prokazatelnosti prospěšnosti programu. Opět se zanedbal i monitoring projektů, výpočet předpokládaných výnosů, rovněž chyběly i bližší informace k managementu projektů.

³ Blíže na <http://eacea.ec.europa.eu/tempus/>

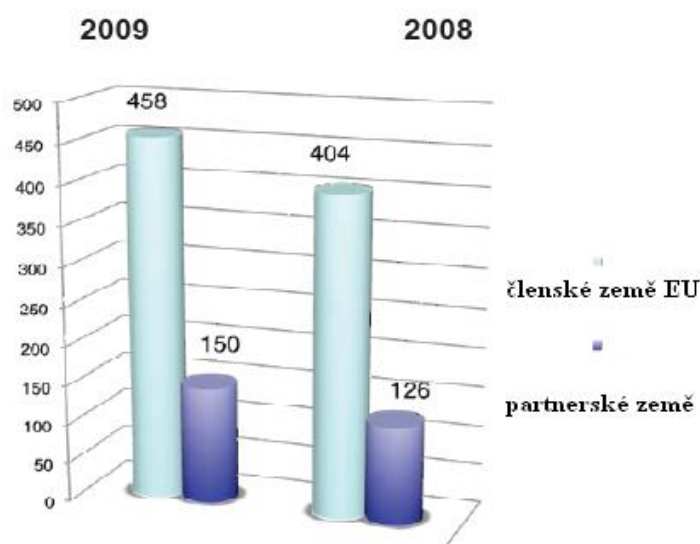
Nejvíce se projekty soustředily hlavně na jižně a východně sousedící státy a západní Balkán, zejména pak na Egypt, Makedonii a Rusko.

3.3 Porovnání první a druhé výzvy

Mezi první a druhou výzvou uplynula doba pouze jednoho roku, ale i přesto bylo zaznamenáno mnoho odlišností a to nejen ve statistických datech.

Prvním mým postřehem je zvýšení podílu návrhů podaných členskými zeměmi v roce 2009 a to o 1% oproti roku 2008.

Graf č.3.2 : Podíl na původu návrhů v letech 2008 a 2009

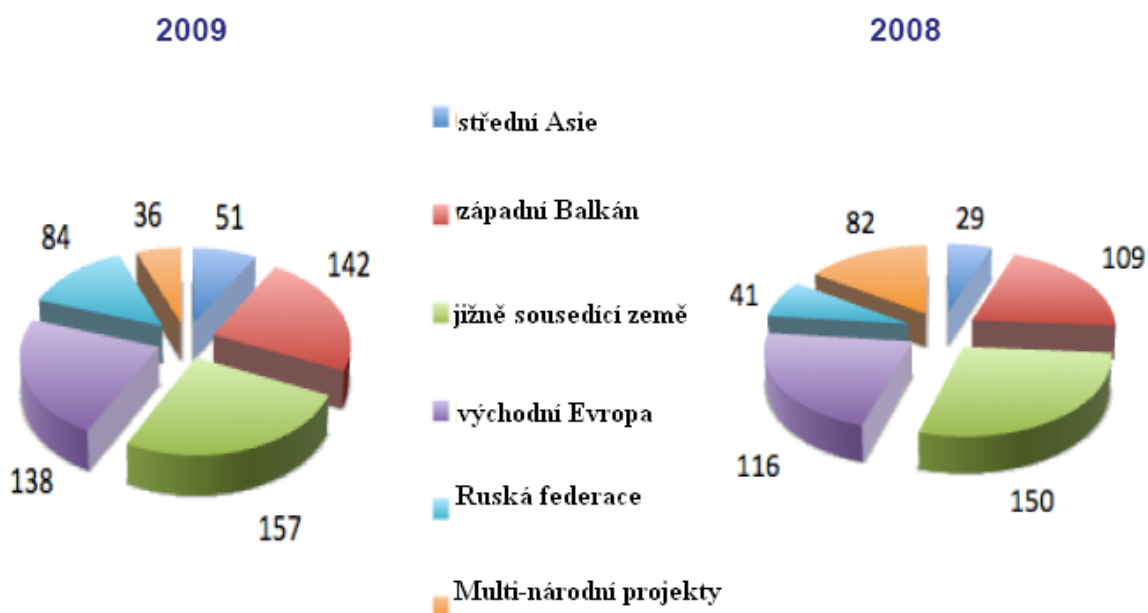

Zdroj: <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-21], upraveno

V roce 2008 tedy pocházelo 75% schválených návrhů z partnerských zemí a zbývajících 25% z členských zemí EU. Však v roce 2009 byl podíl schválených návrhů z členských zemí 24% a 76% z partnerských zemí. Pro lepší představu je situace znázorněna v následujícím obrázku.

Dalším rozdílem je změna rozložení podílu návrhů mezi partnerskými zeměmi oproti roku 2008.

Graf č.3.3 : Podíl partnerských zemí na návrzích v letech 2008 a 2009

Zdroj: <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-21], upraveno

Počet schválených návrhů s národními cíly stoupl v každé skupině partnerských zemí, však podíl schválených multi-národních projektů klesl z 16% na 6%.

V přílohách č. 4 a 5, naleznete i počet návrhů podaných přímo jednotlivými státy za obě období a jejich následné porovnání. V takto přehledných tabulkách jsem zaznamenala rozdíly v podílech na účasti jednotlivých států mezi léty 2008 a 2009. Velká většina států svůj podíl zvýšila, zejména pak Česká republika a Slovensko, které svou účast téměř zdvojnásobily. Dále se výrazně zvýšily i účasti Kyrgyzstánu a Rumunska a to přes polovinu jejich účasti v roce 2008. Však 15 států svou účast snížilo, některé jako např. Ázerbajdžán, Arménie, Kypr, Moldávie a Uzbékistán snížili účast o 11% v porovnání s předešlým rokem. Okolo 20% - 30% pak účast snížili Egypt, Gruzie, Libanon, Lotyšsko, Lucembursko, Malta a Sýrie. Do 40% Estonsko a Kazachstán, však nad 60% svou účast snížil Turkménistán.

Menší počet úspěšných návrhů ve druhé výzvě není zapříčiněna poklesem multi-národních projektů, ani nelze přičíst menšímu zájmu ze strany institucí, neboť bylo podáno

více návrhů než v předešlém roce, je dána však neúspěchem návrhů ve schvalovacím procesu.

3.4 Třetí výzva

Zatím poslední výzvou je výzva č.3 EACEA/28/2009 Evropské komise ze dne 27.listopadu 2009. Zasílání elektronických i poštovních návrhů skončilo 9.března 2010 ve 12:00 hodin bruselského času. Předpokládané výsledky schvalovacího řízení budou uveřejněny v posledních dnech července 2010. Schopnost uplatnění grantů bude umožněna od 15.října 2010.

Tato výzva obsahuje tři významné změny od předešlých výzev. Těmito změnami jsou:

- stejné datum ukončení zasílání návrhu pro elektronickou i poštovní formu,
- delší čas pro možnost zasílání návrhů od vyhlášení výzvy,
- délka projektů stanovená na 24 nebo 36 měsíců.

Dále obsahuje ještě nějaké drobné úpravy v dalších sekcích, zejména v pokynech pro žadatele. K těmto drobným úpravám, sloužícím především pro lepší přehled podmínek pro žadatele, došlo zejména po zvážení reakcí na výzvy předešlé. Výsledkem těchto úprav by mělo být snadnější a správné předkládání návrhů.

Hlavním zájmem programu Tempus IV zůstává kvalita projektů, proto je dostatečná škála příležitostí pro zapojení zájemců a větší důraz na informovanost jedním ze způsobů jak tohoto cíle dosáhnout. Českou verzi výzvy naleznete v příloze č. 6.⁴

---

⁴ EVROPSKÁ KOMISE. *Výzva k předkládání návrhů – EACEA/28/09*. 4str. 2009. [2010-03-27]. Dostupný z : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:286:0003:0006:CS:PDF>

3.5 Rozpočet a velikost grantů v letech 2008 a 2009

Jedním z hlavních omezení vždy bývají finanční prostředky a není tomu jinak ani v tomto případě. Prostředky jsou omezené a hrají významnou roli při výběrech podaných žádostí k účasti na projektech, proto jsou i tzv. „kamenem úrazu“ při vyplňování žádostí, neboť ze statistik vyplývá, že tato část žádosti bývá z velké většiny vyplňována špatně. Rovněž jste si mohli povšimnout, že v nadpise kapitoly chybí rok 2007 a program Tempus IV byl stanoven na období 2007-2013. Ano, však pokud nahlédnete do kapitoly 2.1. Stručná historie programu Tempus IV zjistíte, že program započal 31.ledna 2008.

Evropské komise mohla v roce 2008 přispět pouze do výše 95% celkových nákladů na projekt, však k pokrytí nepřímých nákladů může být ještě finanční pomoc navýšena o 7% celkových odhadovaných nákladů. Rovněž si Evropská komise ponechávala právo nedistribuovat všechny dostupné finance. Přerozdělování a velikost poskytovaných grantů se promítalo na základě počtu zapojených partnerských zemí a účelů projektů.

V roce 2008 byl rozpočet na spolufinancování projektů odhadnut přibližně na 50,55 milionů EUR. Jakým způsobem byly prostředky rozděleny mezi státy máte možnost spatřit v tabulce č.3.1. v příloze č. 7.

Bylo vyhodnoceno, že 50% rozpočtu Evropské komise šlo na společné projekty a 25% na strukturální opatření. Značný důraz byl kladen na mnohonárodní projekty, na něž bylo využito 30% celkového rozpočtu. Stanovená minimální částka pro granty se rovnala 500 000 EUR a maximální částka byla 1 500 000 EUR. Výjimku tvořily Středoasijské země, Albánie a Černá Hora, jež měly minimální částku pro národní strukturální opatření a společné projekty nastavenou na 300 000 EUR a maximální částku stanovenou pod 1 milion EUR.

Pro rok 2009 byla stanovena částka 53,8 milionů EUR na spolufinancování projektů programu Tempus IV. Rozpočet tedy oproti roku 2008 vzrostl, ale byly provedeny významné změny ve způsobech financování. Evropská komise nemohla v tomto roce přispívat více jak 90% celkových odhadovaných nákladů projektu. Navíc bylo nutné, aby si partnerské země profinancovaly samy nejméně 10% celkových nákladů. Je tedy znát větší důraz na financování projektů, na to odkud plynou peněžní prostředky a jak se s nimi vynakládá.

Tabulka č.3.3, Rozdělení finančních prostředků mezi partnerské země v roce 2009

Region	Maximální částka rozpočtu
<i>Rusko</i>	8 milionů EUR
<i>Střední Asie</i>	4,5 milionů EUR
<i>Středomořská oblast</i>	11,4 milionů EUR
<i>Východní Evropa</i>	11,4 milionů EUR
<i>Západní Balkán</i>	17,7 milionů EUR

Zdroj: <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-15], vlastní zpracování

Stanovené minimální částky pro granty strukturálních opatření a společných projektů zůstaly 500 000 EUR a platí i pro Albánii a Středoasijské země, maximální částka je pak 1 500 000 EUR. Pro národní projekty v Černé Hoře a Kosovu je minimum rovno 300 000 EUR.

3.6 Účast České republiky na projektech Tempus IV

Prvními schválené projekty v České republice v rámci programů Tempus započaly v roce 2001, kdy byly schváleny 2 projekty programu Tempus III. Následně bylo do roku 2006 v rámci tohoto programu schváleno ještě 22 dalších projektů. Však zkušenost České republiky s programy Tempus sahá podstatně dál, již v roce 1990 byla zařazena jako tehdejší Československo mezi partnerské země, tudíž působila již přes 10 let jako partner ve schválených projektech, nabyla proto v této oblasti nějaké ty zkušenosti.

V roce 2008 vystupovala Česká republika jako partner ve 31 návrzích první výzvy, však schváleno bylo pouze 5 z těchto projektů. Těmito partnery byli :

- PASOS - Sdružení pro podporu otevřené společnosti,
- Vysoká škola chemicko - technologická v Praze,
- Vysoká škola ekonomická v Praze,

- Masarykova univerzita v Brně, ta se účastnila dvou projektů.

Jako koordinátor v první výzvě ČR nevystupovala.

V následující Výzvě č.2 měla Česká republika svou roli v 54 návrzích jako partner a v 6 jako koordinátor. Schvalovacím procesem však prošlo jen 6 návrhů s její partnerskou účastí.⁵

K třetí výzvě ještě žádné bližší informace nebyly poskytnuty. Od jejího vyhlášení však existuje sekce s nabídkami partnerství zahraničních institucí na stránkách české národní agentury pro evropské vzdělávací programy. Tato sekce bývá aktualizována, vždy při nově doručené nabídce partnerství ze zahraničí.

Při zvážení těchto dat jsem si položila otázku, proč Česká republika ještě nedosáhla schválení v oblasti návrhů jako koordinátor projektu. Role koordinátora je velice složitou rolí pro níž je zapotřebí vhodné personální a finanční zázemí spolu s prokazatelnou kvalitou a přínosností navrhovaného projektu. Je vidět, že se české instituce neaplikovaly dostatečně v návrzích projektů. V první výzvě navíc za těchto okolností nebyl podán ani jeden návrh na koordinátora projektu, ve výzvě druhé pouze 6 z 608 návrhů celkem, což není ani 1% z celku. Není se tedy čemu divit, když je úspěšnost České republiky v tomto ohledu nulová. Když pak zvážím, že v první výzvě uspělo 14% veškerých návrhů a v druhé výzvě pouze 11%. Přitom se běžně se stává, že jedna instituce ze zemí západní Evropy se účastní jako koordinátor více projektů (viz. jedna španělská univerzita jako koordinátor 7 projektů). Toto se však změnilo nástupem třetí výzvy, jež omezuje počet možných projektů v roli koordinátora maximálně na 3 projekty na instituci. Takto by se snad mohlo doufat, že budou mít české instituce více šancí na úspěch. I když zůstává problém, konečného kvalitativního zhodnocení ze strany EACEA a nedostatečné zapojení české strany.

---

⁵ Blíže ke kapitole 3.5. na www.naep.cz a <http://eacea.ec.europa.eu/tempus/>

3.7 Podání fiktivního návrhu projektu

Pro bližší nastínění problematiky návrhu nyní předvedu postup reakce na výzvu prostřednictvím vlastního smyšleného návrhu projektu. Začnu tedy, připomínám ale, že nic z této kapitoly neprobíhá ve skutečnosti.

Vysoká škola báňská - TUO již řadu let spolupracuje se zahraničními univerzitami v rámci programu ERASMUS. V roce 2009 se začala zajímat o program Tempus IV s nápadem modernizovat učební osnovy v oblasti strojírenství. Probrala tuto možnost se svými zahraničními partnery a zjistila, že jeden z partnerů programu ERASMUS, už působil jako koordinátor ve schváleném projektu programu Tempus IV, což by mohlo přinést spoustu užitečných rad vzhledem ke zkušenostem. Další 2 univerzity by se také rády připojily.

Začátkem prosince 2009 tedy začali zástupci VŠB-TUO reagovat na 3. výzvu Evropské Komise sledováním pokynů k podání návrhu zveřejněných na stránkách <http://eacea.ec.europa.eu/tempus/>. Nejprve vypracovali provizorní plán obsahující:

- základní vytyčené cíle a jejich předpokládaný konečný dopad,
- pracovní plán,
- potřebný rozpočet s předpokládanými výdaji,
- metody jak chtějí dosáhnout těchto výsledků,
- popis partnerů,
- způsob monitorování,
- stručný popis projektu.

Rovněž odeslali prosbu v anglickém jazyce se stručným obsahem připravovaného projektu ke zveřejnění nabídek ke spolupráci všem národním kancelářím programu Tempus IV. Nabídka ke spolupráci přinesla tomuto programu další zainteresované partnery. Takto vytvořený pracovní tým se sešel k prokonzultování projektu. Po mnohých drobných úpravách se došlo ke konečné verzi návrhu na projekt, jehož stručnou verzi si můžete pročíst v příloze č. 8.

Nyní, když už je projekt vypracován může VŠB-TUO jako koordinátor návrh podat. Kdyby byla pouze partnerem, ničím z toho, co bude následovat nemusí projít.

První fází je podání elektronického návrhu, jenž musí obsahovat :

- elektronický formulář,
- místopřísežné prohlášení,
- pracovní plán a rozpočet projektu,
- matici logického rámce.

Připomínám, že tyto formuláře se vyplňují v anglickém jazyce.

Postup při vyplňování formulářů kopíruje zveřejněné pokyny. Právně stanovený zástupce koordinátora, v tomto případě Ing. Lysková Martina vyplní hlavní formulář ve formátu pdf⁶. Formulář se vyplňuje online a obsahuje možnost na sebe připojit ostatních tři potřebné formuláře. Po odeslání by se měla vytisknout jeho kopie, jež se připojí k ostatním formulářům k poštovnímu odeslání. Další kopie se v našem případě odešle Národní kontaktní kanceláři programu Tempus. V případě partnerských zemí Národním kancelářím programu Tempus. Po odeslání elektronické formy přijde vyplňovateli, tedy paní inženýrce Lyskové, na uvedený e-mail registrační číslo projektu.

Vyplnění elektronického formuláře ve formátu pdf není nijak složité, pokud máte základní znalosti anglického jazyka a umíte v pár slovech představit svou organizaci a stanovené cíle. Bohužel nemohu tento formulář začlenit do přílohy, jelikož obsahuje pole s již navolenými možnostmi ke zvolení a tudíž nejde zkopírovat do příloh. Formulář má 23 stran, a postupujete tak, že nejprve představíte, kde vaše organizace sídlí, kdo je vyplňovatelem a jakou úlohu zaujímá v dané organizaci, jakým aktivitám se vaše organizace věnuje, jestli jste obdrželi další granty programu Tempus v uplynulých třech letech, jak dlouho bude projekt trvat a jaké jsou jeho specifické cíle, poté zaškrtnete již z navolených obecných cílů ty, jež souhlasí s těmi vašimi. Zvolíte si partnery, jež s vámi spolupracují a to rovněž jen zaškrtnutím z již předepsaných států, napíšete stručný obsah vašeho projektu. Následně zapíšete jednotlivé částky rozpočtu do tabulky, jež vám hned ukáže zda jste

---

⁶ Dostupný spolu se všemi ostatními potřebnými formuláři na http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php.

nepřekročili povolenou výši grantu, zda máte minimální hodnotu spolufinancování, zda náklady na zaměstnance nepřesahují 40% a náklady na vybavení 30% celkového rozpočtu. Popíšete kvalitu vašeho utvořeného týmu, zdůvodníte prostředky, doložíte prospěch vašeho projektu. Popíšete pracovní plán, kdo se bude na něm podílet, uvedete kolik má členů konsorcium a jakou zaujmají roli. Popíšete denní náklady pracovníků, u mobilit uvedete jejich počet a odkud kam se pohybují a to jak u studentů tak i akademických pracovníků. Podrobně popíšete pár slovy náklady na vybavení, tisk a ostatní náklady. Pak už jen zbývá přiložit ostatní 3 formuláře a odeslat.

Místopřísežné prohlášení naleznete v příloze č. 9. Stačí zde jen vyplnit název projektu, datum a místo vyplnění a podpis pokud souhlasíte s prohlášením.

Pracovní plán a rozpočet projektu naleznete k vyplnění ve formátu excel. Ing. Lysková vyplnila pracovní plán, stejnou tabulku jako v elektronickém formuláři, formulář mzdových nákladů na pracovníky, dále cestovní a denní náklady, náklady na vybavení, tiskové náklady a ostatní náklady, vše dopodrobna. Taktéž vypsala částky spolufinancování a jejich odůvodnění. Následně provedla sestavení kompletního rozpočtu ze všech dříve sepsaných položek. Stejný proces provedla z pohledu partnerských institucí. Při vyplňování nákladů se orientovala podle tabulek zveřejněných na listech 12 a 13 ve vyplňovaném formuláři, tyto tabulky obsahují čísla s maximálními denními náklady v partnerských i členských zemích a maximálních stanovené mzdy.

Matici logického rámce, jež naleznete v příloze č. 10, stačí doplnit, přiložit k elektronickému formuláři a vytisknout pro zaslání poštou.

Toto byly veškeré formuláře nutné k elektronickému podání návrhu, nyní se podíváme na podání návrhu poštou.

K poštovnímu odeslání je zapotřebí :

- vytištěná kopie elektronického formuláře,
- místopřísežné prohlášení,
- pracovní plán a rozpočet projektu,
- matici logického rámce,
- zmocnění,

- finanční identifikační formulář,
- právní způsobilost,
- výkazy zisků a ztrát.

První čtyři formuláře má paní Ing. Lysková již vyplněné a vytištěné. Nyní je potřeba vyplnit zmocnění, a to s každým partnerem našeho projektu zvlášť. Děje se tak z důvodu právní ochrany všech členů projektu. Jeden příklad takto vyplněného mandátu naleznete v příloze č. 11.

Dále vyplníte finanční identifikační formulář ⁷, vyberete příslušný formulář a doplníte příslušné kolonky. Tento fiktivní návrh vyžaduje formulář s názvem Veřejnoprávní subjekty, kde vyplní paní Ing. Lysková právní formu, zda je univerzita nevládní organizací či nikoliv, název, adresu, registrační číslo, datum registrace a podpis s příslušným datem, místem a razítkem.

Nyní následuje vyplnění formuláře finanční identifikace ⁸, kde v příslušných kolonkách vyplnil zástupce VŠB-TUO název, adresu a kontakt bankovního účtu, spolu s názvem, adresou a číslem účtu příslušné banky. K platnosti tohoto formuláře slouží podpis s razítkem zástupce banky a podpis s datem zástupce dané instituce nebo organizace. Poslední dva formuláře jsem rovněž nemohla začlenit do příloh, to ze stejného důvodu jako první elektronický formulář.

Posledním krokem při vyplňování formulářů je pro neveřejnou instituci, či organizaci vyplnění výkazu zisků a ztrát za poslední tři roky.

Všechny vyplněné a vytištěné formuláře se odešlou na uvedenou adresu ve výzvě. Následuje pouze čekání na výsledky schvalovacího řízení.

Toto byly veškeré kroky potřebné k podání návrhu projektu. Nejsou příliš složité, hlavním problémem je vypracování samotného projektu, hlavně v rozpočtové oblasti, prokazatelnosti přínosů k dané problematice a reálné možnosti plnit stanovené cíle. Jistěže mnohem složitější je plnění stanovených cílů v praxi v případě schválení.

---

⁷ Ke stažení na stránkách : http://ec.europa.eu/budget/info_contract/legal_entities_en.htm

⁸ Ke stažení na stránkách : http://ec.europa.eu/budget/library/execution/financial_identification/fich_sign_ba_gb_cs.pdf

3.8 Povědomí veřejnosti o programu Tempus IV a jejich názory na modernizaci vysokého školství

Během sepsávání této bakalářské práce jsem si položila otázku, kolik lidí má nějaké povědomí o právě tomto programu pod záštitou Evropské komise. Rozhodla jsem se proto udělat menší anketu a zeptat se dotazovaných i na jejich názory pro modernizaci vysokoškolského systému. Dotázala jsem se 52 lidí z různých sociologických prostředí a věkových kategorií jak osobně, tak i elektronickou formou a podle mých očekávání 47 z nich nemělo tušení o tom, co je to program Tempus IV, přestože měli přehled o jiných programech EU v oblasti vzdělávání. Většina odpovědí se podobala této :

„Ne, program Tempus IV neznám. Má něco společného s programem ERASMUS? ...Hlavně by se mělo dbát na kvalitu a ne kvantitu, ať už se to týče počtu studentů nebo počtu předmětů a jejich obsahu...Měla by probíhat větší spolupráce s firmami a měly by se zavést variabilnější studijní plány. Uvítala bych i změnu obsahu předmětů, zaměření se více do praxe a hlavně zkvalitnění výuky jazyků spojené s jejich větší nabídkou.“ J. Gogolová, 25 let, studentka Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné, Slezské Univerzity v Opavě, ČR.

Můžete si povšimnout, že tato studentka vesměs popsala cíle programu Tempus IV. Takto však odpovídala velká většina dalších lidí, jež se mi podařilo oslovit, a proto jsem se rozhodla, že zveřejním pouze pár, a to doslova, dalších odpovědí, které se mi zdály nějakým způsobem originální. Těmito originálnějšími názory jsou následující :

„Dění Evropské unie sleduji v mnoha oblastech, ale o programu Tempus IV nemám významné povědomí... Díky zkušenostem nabytým během pracovního styku s různými skupinami lidí jsem došel k závěru, že vykazují větší pracovní nasazení ti, kterým byly zadávány úkoly na základě jejich schopností. Je výhodné dostat zaměstnance do konkurenčního prostředí lidí s porovnatelnými předpoklady. Pouze takto dojde k pozitivnímu dopadu. V dnešní době jsou však vysokoškolští pedagogové v centru celého systému. Dle mého názoru by bylo lepší přejít od tohoto Ptolemaiovského modelu k systému Kopernikovskému, v jehož centru stojí schopnost přizpůsobení se. Vystává zde potřeba přesunout zodpovědnost na pedagogy přiřazením omezeného počtu studentů. Daný pedagog by měl být schopen objevit potenciál studenta a nasměrovat jej na nejvhodnější oblast studia.

Takovýto systém by musel být podpořen specifickým způsobem vyplácení mezd pedagogům, kde pouze malá část by byla stabilní cifrou a další by se odvíjela dle schopnosti v předávání informací studentům. Pedagogové by takto byli stimulováni k podávání, co nejlepších výsledků. Po ukončení vzdělávání by se studenti vyjádřili k výkonům svého pedagoga, což by mělo vliv na jeho budoucí kariéru. Kvalita dosaženého vzdělání absolventů by rovněž měla být ověřena povinnými pracovními stážemi, protože pouze takto je možné si vytvořit ucelený obraz o jejich dosaženém lidském kapitálu. V současné době existuje totiž velké množství absolventů s velmi dobrou pamětí, však neschopných reagovat na neobvyklé situace, neschopných improvizace a vedení personálu, či projevu iniciativy. Nezapomínejme, že v dnešní době je mnohdy výhodnější zaměstnávat na základě různých psychotestů nebo simulací než s ohledem na dosažené vzdělání. Základem je objevit potenciál uchazeče o místo. “ R.G. Zampini, 57 let, dříve stavby vedoucí u konstrukcí montážních zařízení, nyní pracuje v oblasti showbusinessu, Miláno, Itálie

„Naše vysoké školství, pokud je vůbec modernizováno, pak je tak činěno podle mého názoru pomalu. Až na čestné výjimky jsou budovy vysokých škol ve zchátralém stavu, školy nemají dostatek kvalitních materiálů v knihovnách, informační systémy jsou zastaralé. Ačkoliv já navštěvuji fakultu, která je právě tou výjimkou, a jsem tedy v podstatě za vodou, bylo by hezké vědět, že tuto možnost mají i ostatní studenti a nejen ti, kterým se zrovna poštěstilo dostat na opravenou a progresivní fakultu. Co se týče přípravy studentů do praxe mám obavy, že v nich leckdy naše školství pokulhává. Mnoho fakult jede podle zastaralých vzorců a nereflexuje, že se doba změnila a stále mění. Pak jsou absolventi nemile překvapeni a nezdá se, že bychom mohli slyšet, že je škola nic nenaučila. Po několika letech studia to je jistě nepříjemné zjištění. Školy by se měly víc zajímat o své absolventy, jejich uplatnění a především o oblast, na kterou se studenti soustřeďují a zjišťovat, jak by svou výuku mohly vylepšit, aby byla co nejprínosnější. Modernizace předpokládá dostatek financí, kterých se zřejmě momentálně nedostává. Proto bych nebyla ani proti zavedení školného, pokud by byl jeho systém dostatečně propracovaný. Studenti by své výdaje škole zaplatili zpětně, až by dosáhli určité mzdy. Není to myšlenka nová, myslím, že se v naší republice již objevila, avšak díky různým změnám na politické scéně pravděpodobně nikdy nebude dotažena do konce. Program Tempus znám jen zběžně. Jestliže by však byl vhodným přínosem pro naše vysoké školství, bylo by nasnadě se do něj aktivněji zapojit. “ J. Foberová, 22 let, studentka žurnalistiky na Fakultě sociálních studií Masarykovy Univerzity v Brně, ČR.

Závěr

Evropská unie sice svou pozornost nejprve věnovala jiným oblastem, což v poválečném období bylo naprosto racionální jednání, neboť prioritou bylo stabilizovat Evropu, avšak netrvalo dlouho a důležitost podpory vzdělávání vyplavala na povrch. Koncem 60. let se zrodily první pokusy o vytvoření organizované podpory vzdělávání, ty však vyžadovaly značnou přípravu a prostředky, tudíž došlo k vytvoření evropských sítí pro vzdělávání. Průběžně s tvorbou těchto sítí přibývaly i zmínky o vzdělávání v primárním právu, jež vyvolaly potřebu vzniku Generálního ředitelství pro vzdělávání a kulturu Evropské Komise na konci 90. let. Všechny tyto postupné snahy dospěly k současnému stavu, kdy Evropská unie zprostředkovává mnoho vzdělávacích programů zahrnujících všechny stupně vzdělávání.

Tempus IV je pokračováním programu z roku 1989, který se zaměřuje na vysokoškolské vzdělávání. Tento program je často synonymem pro mobilitu studentů či vysokoškolských pracovníků, modernizaci vysokého školství či schéma transevropské spolupráce v rámci vysokoškolských institucí. Tempus IV zatím funguje na základě účasti na schválených projektech, neexistuje tedy celoplošně. Stanovené požadavky pro schválení projektu vedou zejména k členění programu na spoustu nezávislých projektů s omezenými rozpočty a nevalnou účastí za účelem dosažení větší efektivity. Z mého pohledu tyto požadavky do značné míry omezují a ztěžují účast partnerským či členským zainteresovaným institucím nebo organizacím.

Transformace projektu v realitu také vykazuje spoustu drobných neefektivností. Jednou z nich je například realizace programu, která otálela v prvním roce jeho plánovaného období. Zatím ani nebyly dokončeny schválené projekty první výzvy, tudíž kromě statistik úspěšnosti v průběhu schvalovacího procesu neexistují další dostupná data. Úspěšnost návrhů projektů předložených na základě výzev je velmi nízká, a ještě k tomu se z roku 2008 na rok 2009 snížila. Dalším omezujícím faktorem jsou pevně stanovená rozpočtová kritéria. Zejména ta vedou ke striktnějšímu zhodnocování potencionálních projektů. Doložení prokazatelné přínosnosti projektů také není opomenutelnou součástí, ba naopak, je jedním z tzv. „kamenů úrazu“ předložených návrhů. S těmito omezeními se potýkají rovněž instituce České republiky, jež by o daný program měly zájem, avšak nemají podstatný vliv na realizaci projektů ani jako partner, natož jejich koordinátor. Z toho vyplývá, že nezbytnou součástí

pro účast na projektech je, kromě excelentně propracovaného návrhu, zejména dostupnost finančních prostředků a vhodné personální zázemí potencionálního koordinátora nebo partnera.

Program sám o sobě reprezentuje velmi dobré záměry, ale potřeboval by menší úpravy. Historie je dokladem možných použitelných schémat, opomene-li se historie sepsaná, jež je pouze záznamem vůle mocného vládce v pořadí, a tudíž není jistotou reálných událostí. Důraz by měl být kladen tedy na umělecká díla, v tomto smyslu chápána jako vyjádření intelektu, fantazie a inovativnosti dané civilizace. Evropa se v tomto ohledu nesporně proslavila a projevila jako kolébka nejlepších „mozků“ ve světovém měřítku, avšak existuje národ, který se prokázal porovnatelnou rafinovaností a inteligencí. Indie se už řadu let ve světových statistikách věnovaných tzv. „odlivu mozků“ umísťuje na prvních příčkách. Evropská unie se však na tuto zemi nesoustředí, což je škoda, neboť by mohla být silným spojencem v konkurenčním boji s Čínou. Dále nesmíme opomenout dlouhotrvající historické propojení s Velkou Británií. Proto navrhuji jeden z možných způsobů, jak dosáhnout příznivých výsledků v oblasti rozvoje vysokého školství, jímž je spolupráce právě s Indií. V rámci Evropské unie by byla vybrána skupina padesáti studentů nebo absolventů, jež ukončili studia maximálně před pěti lety. Jejich selekce by závisela na známkách inovativního a originálního myšlení, vysoké inteligence a interakce se společností. Indie by provedla totéž. Těchto sto „jedinečných“ studentů by po vzájemné kolaboraci navrhlo možná řešení otázek rozvoje vysokého školství. Tyto návrhy by čelily návrhům skupiny podobně vybraných elitních vysokoškolských pedagogů. Výsledkem by se tedy stal kompromis těchto skupin. Samozřejmě k dosažení kvalitního výsledku je zapotřebí tuto proceduru několikrát opakovat, například v období pěti let. Samozřejmě existují i výrazné překážky ve formě vzdáleností mezi státy a tedy větší cestovní náklady, avšak považuji přínos z této spolupráce za významnější faktor než mírné zvýšení nákladů.

Bohužel musím poukázat na pár negativních faktorů, se kterými jsem se během sepisování mé práce setkala. Má snaha získat nějaké podstatnější informace mne dovedla k názoru, že se tento program nedostal do podvědomí u jedinců, kteří by eventuálně na něj mohli reagovat a případně se jej účastnit. Má tedy špatnou publicitu, nebo spíše neexistující kampaň. Jelikož jsem měla možnost oslovit i pedagogy v zahraničí, neváhala jsem udělat menší průzkum, kolik toho o programu Tempus IV vědí. Zjištění nebylo nijak příjemné. Profesori, kteří se nevěnují přímo výuce předmětů z oblasti Evropské unie o programu

nevěděli skoro nic. Oslovila jsem pedagogy vyučující antropologii a žurnalistiku na Univerzitě v Turíně, která se programu přímo účastní, ale ani ti mi nebyli schopni říci více, než samotný podnázev programu zahrnuje. Ptala jsem se i pedagoga vyučujícího na univerzitě ve Veroně, který se pohybuje v oblasti podpory podnikání ze strany EU, ale výsledek byl stejný. A tak bych mohla pokračovat ještě dále. Nepříliš šťastnou okolností je, že i národní kontaktní kanceláře mají poměrně omezené informace k dispozici a každá z oslovených kanceláří v různých státech EU mne odkázala přímo na agenturu EACEA. Italská kancelář si pouze přečetla můj e-mail a neodpověděla, francouzská mě odkázala na oficiální stránky EACEA, taktéž španělská i česká kancelář. A poté, co jsem se znovu spojila s českou kontaktní kancelář s otázkou, proč se ještě České republice nepodařilo dosáhnout role koordinátora v tomto programu, dostalo se mi této odpovědi :“ *V rámci programu Tempus působíme pouze jako National Contact Point, hodnocení projektů se neúčastníme a nemáme přístup k výsledkům hodnocení konkrétních projektů. Hodnocení projektů Tempus má na starosti Výkonná agentura Evropské komise EACEA, která hodnocením kvality projektů pověřuje nezávislé experty. Výsledky hodnocení (tj. schvalovací/zamítací dopisy s výroky hodnotitelů) zasílá a poskytuje EACEA pouze předkladatelům projektů (z důvodu ochrany údajů). Všichni pak samozřejmě mají přístup ke statistickým údajům a obecné zpětné vazbě z hodnocení projektů. Míra úspěšnosti v programu Tempus je všeobecně velmi nízká z důvodu silné konkurence a množství předkládaných projektů. Např. v první výzvě programu Tempus IV byla úspěšnost 14%, ve druhé výzvě pak 11%. V rámci první výzvy ČR jako koordinátor nepředložila žádný projekt, v rámci druhé výzvy pak projektů 6, což představuje pouze 1% z celkových 608 podaných projektů. To je ovšem pouze statistika a je pravda, že např. při pohledu na schválené projekty v rámci druhé výzvy Tempus IV zarazí, že 7 projektů z 69 schválených koordinuje jedna španělská univerzita. Když jsme jako národní agentury na tento fakt EACEA upozornili, byli jsme ujištěni, že experti návrhy projektů posuzují pouze z hlediska kvalitativních kritérií a že země, ze které je koordinátorská instituce, nehraje roli.*“

9

Téměř se zdá, jako by program Tempus nevznikl z důvodu vyřešení problémů spojených s vysokoškolským vzděláváním, ale spíše jako snaha zachovat si „čisté svědomí“ zodpovědných institucí Evropské unie.

---

⁹ E-mail mi byl zaslán zástupkyní Národní agentury pro evropské vzdělávací programy, Terezou Babkovou.

Seznam použité literatury

KNIHY :

1. EVROPSKÁ KOMISE. *Bringing out the best in education, Enhancing quality in higher education : a Tempus survey*. 1. vyd. Lucemburk : Úřad pro místní tisky Evropských společenství, 2009. 51str. ISBN 978-92-79-09499-6.
2. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURU (EVROPSKÁ KOMISE). *L'impact de Tempus III*. 1.vyd. Lucemburk: Úřad pro místní tisky Evropských společenství, 2008. 64str. ISBN 978-92-79-09502-3.

ELEKTRONICKÉ MONOGRAFIE:

1. ANGELESCU, Dorina. *Tempus, Modernising higher education: First statistics on the selection process*. 2009. [online]. 2009. [2010-04-21]. Dostupné z: http://eacea.ec.europa.eu/tempus/results_compendia/documents/statistics_selection_process_2009.pdf
2. EXECUTIVE AGENCY, EDUCATION, AUDIOVISUAL AND CULTURE. *Third call Application Guidelines*. [online]. 2009. [2010-03-27]. Dostupné z : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/documents/28-2009/third_call_application_guidelines.pdf
3. EVROPSKÁ KOMISE. EACEA. *Tempus IV - Second Call for proposals) Number of applications submitted by country*. [online]. 2010. [2010-04-21]. Dostupné z : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/results_compendia/documents/number_applications_submittedbycountry.pdf
4. EVROPSKÁ KOMISE. *Tempus IV, Reform of Higher education through International University Cooperation*. [online]. 2008. 67. str. [2010-02-08]. Dostupné z : http://ec.europa.eu/education/programmes/tempus/call08/call_en.pdf
5. EVROPSKÁ KOMISE. *Výzva k předkládání návrhů – EACEA/28/09*. [online]. 2009. 4str. [2010-03-27]. Dostupné z : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:286:0003:0006:CS:PDF>

WWW- STRÁNKY :

1. EURACTIV.CZ. *Vzdělávací programy EU*. [online]. 2009. [2010-01-07]. Dostupné z : <http://www.euractiv.cz/vzdelavani0/link-dossier/vzdelavaci-programy-eu>
2. EUROPA - PORTÁL EVROPSKÉ UNIE. *Výchova, vzdělávání, mládež*. [online]. 2009. [2010-01-21]. Dostupné z : http://europa.eu/pol/educ/index_cs.htm
3. EUROPASS ČESKÁ REPUBLIKA. *Vzdělávání v EU*. [online]. 2010. [2010-01-07]. Dostupné z : <http://www.europass.cz/vzdelavani-v-eu/>
4. EUROPEAN COMMISSION. *The members of the Barroso Commission designate (2009-2014)*. [online]. 2010. [2010-03-14]. Dostupné z : http://ec.europa.eu/commission_designate_2009-2014/index_en.htm
5. EUROPEAN COMMISSION: EDUCATION AND TRAINING. *Education and Training*. [online]. 2010. [2010-04-05].
Dostupné z : http://ec.europa.eu/education/index_en.htm
6. EUROPEAN COMMISSION: EDUCATION AND TRAINING. *Declaration of Honour by the Legal Representative of the Applicant Organisation*. [online]. 2009. [2010-04-15]. Dostupné z : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php.
7. EUROPEAN COMMISSION: EDUCATION AND TRAINING. *Detailed Workplan and Budget tables*. [online]. 2009. [2010-04-15]. Dostupné z : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php.
8. EUROPEAN COMMISSION: EDUCATION AND TRAINING. *History of the european co-operation*. [online]. 2010. [2010-01-07]. Dostupný z : http://ec.europa.eu/education/more-information/moreinformation294_en.htm
9. EXECUTIVE AGENCY, EDUCATION, AUDIOVISUAL AND CULTURE. *Mandates*. [online]. 2009. [2010-04-17]. Dostupné z :

http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php

10. EXECUTIVE AGENCY, EDUCATION, AUDIOVISUAL AND CULTURE. *Legal Entity Form*. [online] .2009. [2010-04-18]. Dostupné z :

http://ec.europa.eu/budget/info_contract/legal_entities_en.htm

11. EXECUTIVE AGENCY, EDUCATION, AUDIOVISUAL AND CULTURE. *Financial Identification Form*. [online] .2009. [2010-04-18]. Dostupné z :

http://ec.europa.eu/budget/info_contract/ftiers_en.htm

12. EXECUTIVE AGENCY, EDUCATION, AUDIOVISUAL AND CULTURE. *Lifelong learning – Jean Monnet Programme*. [online] .2009. [2010-01-12]. Dostupné z :

http://eacea.ec.europa.eu/llp/jean_monnet/jean_monnet_en.php

13. EXECUTIVE AGENCY, EDUCATION, AUDIOVISUAL AND CULTURE. *Logical Framework Matrix*. [online]. 2009. [2010-04-18]. Dostupné z :

http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php.

14. NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY. *Vzdělávací programy*. [online]. 2010. [2010-01-12]. Dostupné z : <http://www.naep.cz>

Seznam zkratk a symbolů

CEDEFOP	Evropské středisko pro rozvoj odborné přípravy
CRELL	The Centre for Research on Lifelong Learning based on Indicators and Benchmarks
DG	Generální ředitelství (Evropské komise)
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání
EENEE	The European Expert Network on The Economics of Education
EIB	Evropská investiční banka
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropská sociální fond
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
ETF	Evropská nadace odborného vzdělávání
EU	Evropská unie
EUC	Erasmus University Charter
NAEP	Národní agentura pro evropské vzdělávací programy
NESSE	The Network of Experts on the Social Science of Education and Training

Seznam použitých tabulek, obrázků a grafů

Grafy

Graf č.3.1 : Reakce na druhou výzvu

Graf č.3.2 : Podíl na původu návrhů v letech 2008 a 2009

Graf č.3.3 : Podíl partnerských zemí na návrzích v letech 2008 a 2009

Obrázky

Obrázek č.1.1 : Země účastníci se programu ERASMUS

Obrázek č.2.1 : Země účastníci se programu Tempus IV

Tabulky

Tabulka č.1.1 : Složení programu celoživotního vzdělávání

Tabulka č.3.1 : Reakce na první výzvu

Tabulka č.3.2 : Reakce na 1. a 2. výzvu ze strany členských zemí EU

Tabulka č.3.3 : Reakce na 1. a 2. výzvu ze strany partnerských zemí

Tabulka č.3.4 : Rozdělení finančních prostředků mezi partnerské země v roce 2008

Tabulka č.3.5 : Rozdělení finančních prostředků mezi partnerské země v roce 2009

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 - užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představeních a užití díla školního a § 60 – školní dílo
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3)
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO.
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona.
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne :

Jméno a příjmení studenta : Sara Donadelli

---

podpis

Adresa trvalého pobytu studenta :

Na Šancích 368, Chotěbuz, 73561, okres Karviná

Seznam příloh

Příloha č.1 : Složení Programu celoživotního vzdělávání

Příloha č.2 : Země účastníci se programu ERASMUS

Příloha č.3 : Země účastníci se programu Tempus IV

Příloha č.4 : Reakce na 1. a 2. výzvu ze strany členských zemí EU

Příloha č.5 : Reakce na 1. a 2. výzvu ze strany partnerských zemí

Příloha č.6 : Výzva č.3

Příloha č.7 : Rozdělení finančních prostředků mezi partnerské země v roce 2008

Příloha č.8 : Stručná verze fiktivního návrhu na projekt

Příloha č.9 : Místopřísežné prohlášení fiktivního projektu

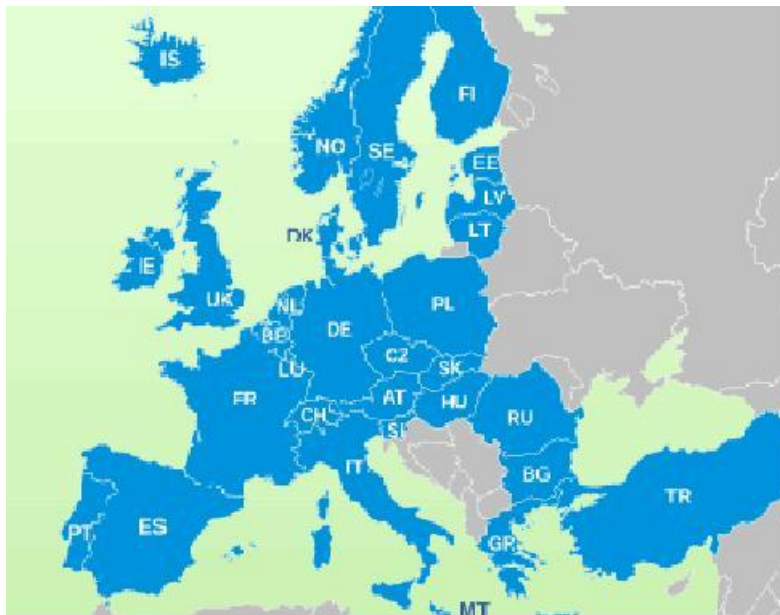
Příloha č.10 : Matice logického rámce

Příloha č.11 : Zmocnění fiktivního projektu

Složení Programu celoživotního vzdělávání		
<i>Odvětvové programy</i>	<i>COMENIUS</i>	➤ zaměřen na vzdělávání od předškolní po ukončení středoškolské úrovně vzdělávání
	<i>ERASMUS</i>	➤ zaměřen na úroveň vysokoškolského a odborného vzdělávání na této úrovni
	<i>LEONARDO DA VINCI</i>	➤ zaměřen na úroveň odborného vzdělávání
	<i>GRUNTVIG</i>	➤ zaměřen na celoživotní učení a vzdělávání dospělých
<i>Průřezový program</i>		➤ změřen na podporu studia jazyků, spolupráci a inovaci politik, informační a komunikační technologie, šíření a využívání výsledků v oblasti celoživotního vzdělávání
<i>Jean Monet</i>	➤ zaměřen na provozní granty pro evropské instituce a akce Jean Monet	

Zdroj: <http://www.naep.cz/>, [2010-01-12], vlastní zpracování

Země účastnící se programu ERASMUS

Zdroj : <http://erasmus-database.naep.cz/>, [2010-01-12]

Země účastnící se programu Tempus IV

Zdroj: http://eacea.ec.europa.eu/tempus/index_en.php, [2010-01-12]

Reakce na 1. a 2. výzvu ze strany členských zemí EU

Stát EU	Podané návrhy v roli koordinátora za rok 2009	Podané návrhy v roli koordinátora za rok 2008	Návrhy za rok 2009 v nichž působí jako partner	Návrhy za rok 2008 v nichž působí jako partner	Nárůst podílu účasti na návrzích z roku 2008 na rok 2009
<i>Belgie</i>	18	8	84	73	26%
<i>Bulharsko</i>	2	5	45	30	34%
<i>Česká republika</i>	6	0	54	31	94%
<i>Dánsko</i>	5	5	24	21	12%
<i>Estonsko</i>	0	2	15	20	-32%
<i>Francie</i>	60	53	139	97	33%
<i>Finsko</i>	12	10	46	36	26%
<i>Irsko</i>	1	2	27	25	4%
<i>Itálie</i>	63	58	189	137	29%
<i>Kypr</i>	0	1	12	12	-8%
<i>Litva</i>	5	3	25	25	7%
<i>Lotyšsko</i>	2	4	23	28	-22%
<i>Lucembursko</i>	1	0	2	4	-25%
<i>Malta</i>	0	1	5	7	-38%

Stát EU	Podané návrhy v roli koordinátora za rok 2009	Podané návrhy v roli koordinátora za rok 2008	Návrhy za rok 2009 v nichž působí jako partner	Návrhy za rok 2008 v nichž působí jako partner	Nárůst podílu účasti na návrzích z roku 2008 na rok 2009
<i>Maďarsko</i>	17	7	57	45	23%
<i>Německo</i>	98	87	146	130	12%
<i>Nizozemí</i>	15	11	51	49	10%
<i>Polsko</i>	12	3	84	76	22%
<i>Portugalsko</i>	7	4	56	49	19%
<i>Rakousko</i>	11	14	97	68	32%
<i>Rumunsko</i>	6	2	76	52	52%
<i>Řecko</i>	14	14	65	49	25%
<i>Slovensko</i>	5	4	50	24	96%
<i>Slovinsko</i>	10	8	71	55	29%
<i>Švédsko</i>	36	35	69	55	17%
<i>Velká Británie</i>	25	40	146	111	13%
<i>Celkem</i>	457	404			13%

Zdroj: <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-08] upraveno

Reakce na 1. a 2. výzvu ze strany partnerských zemí

Partnerský stát	Podané návrhy v roli koordinátor a v roce 2009	Podané návrhy v roli koordinátora v roce 2008	Návrhy za rok 2009 v nichž působí jako partner	Návrhy za rok 2008 v nichž působí jako partner	Nárůst podílu účasti na návrzích z roku 2008 na rok 2009
<i>Albánie</i>	1	2	31	26	14%
<i>Alžírsko</i>	0	0	35	27	30%
<i>Arménie</i>	4	4	26	28	-6%
<i>Azerbajdžán</i>	3	5	16	16	-14%
<i>Bělorusko</i>	2	0	34	25	44%
<i>Bosna a Hercegovina</i>	5	5	51	36	37%
<i>Černá Hora</i>	5	3	21	17	30%
<i>Egypt</i>	23	25	42	53	-17%
<i>Gruzie</i>	4	4	27	33	-16%
<i>Chorvatsko</i>	20	8	30	32	25%
<i>Izrael</i>	6	2	3	7	0%
<i>Jordánsko</i>	0	0	30	25	20%
<i>Kazachstán</i>	0	1	38	51	-27%
<i>Kosovo</i>	3	2	17	15	18%

Partnerský stát	Podané návrhy v roli koordinátor a v roce 2009	Podané návrhy v roli koordinátora v roce 2008	Návrhy za rok 2009 v nichž působí jako partner	Návrhy za rok 2008 v nichž působí jako partner	Nárůst podílu účasti na návrzích z roku 2008 na rok 2009
<i>Kyrgyzstán</i>	2	0	34	23	57%
<i>Libanon</i>	4	3	26	34	-19%
<i>Makedonie</i>	10	9	46	59	-18%
<i>Maroko</i>	4	4	73	61	18%
<i>Moldávie</i>	0	0	33	37	-11%
<i>Palestina</i>	4	3	15	11	36%
<i>Srbsko</i>	25	12	56	54	23%
<i>Sýrie</i>	3	3	16	21	-21%
<i>Ruská federace</i>	16	21	150	123	15%
<i>Tádžikistán</i>	0	0	24	19	26%
<i>Tunisko</i>	1	1	42	35	19%
<i>Turkmenistán</i>	0	0	2	6	-62%
<i>Ukrajina</i>	5	5	131	90	43%
<i>Uzbékistán</i>	1	4	31	31	-9%
<i>Celkem</i>	151	126			20%

Zdroj: <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-08], upraveno

Výzva č.3

V

(Oznámení)

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

KOMISE

VÝZVA K PŘEDKLÁDÁNÍ NÁVRHŮ – EACEA/28/09

Tempus IV – Reforma vysokoškolského vzdělávání prostřednictvím mezinárodní spolupráce
vysokých škol

(2009/C 286/03)

1. Cíle a popis

Čtvrtá fáze programu Tempus zahrnuje období 2007–2013.

Celkovým cílem tohoto programu bude přispět k usnadnění spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání mezi členskými státy Evropské unie (EU) a partnerskými zeměmi, se kterými EU sousedí. Program zejména přispěje k podpoře dobrovolného sbližování s vývojem v oblasti vysokoškolského vzdělávání v EU, který vychází z lisabonské agendy a Boloňského procesu. Účelem této výzvy k předkládání návrhů je podporovat mnohostrannou spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi, orgány a organizacemi z členských států EU a partnerských zemí se zaměřením na reformu a modernizaci vysokoškolského vzdělávání. Za správu této výzvy k předkládání návrhů odpovídá Agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (dále jen „agentura“), která jedná na základě pravomocí udělených Evropskou komisí (dále jen „Komise“).

2. Způsobilí žadatelé

Aby byli žadatelé způsobilí k udělení grantu, musí se jednat o právnické osoby („právnické subjekty“) usazené po dobu delší pěti let v Evropské unii nebo v partnerských zemích programu Tempus. Žadateli o Společné Projekty musí být státem uznané veřejné nebo soukromé vysokoškolské instituce či sdružení, organizace nebo sítě vysokoškolských

institucí, které se věnují prosazování, zlepšování a reformě vysokoškolského vzdělávání. Žadatelé o Strukturální Opatření musí být právnické subjekty, jak je výše stanoveno pro společné projekty, nebo vnitrostátní či mezinárodní organizace rektorů, pedagogů či studentů. Programu Tempus se mohou jako partneři/společní příjemci účastnit instituce a organizace, počínaje vysokoškolskými institucemi a organizacemi přes neakademické instituce až po organizace, jako jsou nevládní organizace, společnosti, průmyslové závody a orgány veřejné správy.

Tyto instituce a organizace musí mít sídlo v těchto čtyřech skupinách způsobilých zemí:

— 27 členských států Evropské unie,

— 5 zemí regionu západního Balkánu: Albánie, Bosna a Hercegovina, Bývalá jugoslávská republika Makedonie,

Černá Hora, Srbsko, stejně jako Kosovo (1 Pod záštitou Organizace spojených národů na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244 ze dne 10. Června 1999).

— 16 zemí z oblastí, se kterými Evropská unie sousedí na jihu a východě: Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Libanon, Maroko, okupované palestinské území, Sýrie, Tunisko, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Moldavsko, Ruská federace a Ukrajina,

— 5 středoasijských republik: Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán.

3. Způsobilé činnosti a doba trvání

Dva základní nástroje spolupráce v rámci této výzvy k předkládání návrhů programu Tempus jsou:

— Společné projekty: projekty s přístupem „zdola nahoru“ zaměřené na modernizaci a reformu na úrovni institucí (vysokých škol). Společné projekty jsou zaměřené na přenos znalostí mezi vysokými školami, organizacemi a institucemi z EU a partnerských zemí i mezi subjekty z partnerských zemí.

— Strukturální opatření: projekty, jejichž cílem je přispět k rozvoji a reformě systémů vysokoškolského vzdělávání v partnerských zemích, zvýšit jejich kvalitu a význam

a zvýraznit jejich sbližování s vývojem v EU. Strukturální opatření se budou týkat zásahů, jejichž cílem bude podpořit strukturální reformy systémů vysokoškolského vzdělávání a rozvoje strategického rámce na vnitrostátní úrovni. V rámci této výzvy k předkládání návrhů lze financovat vnitrostátní projekty a projekty zahrnující více zemí:

Vnitrostátní projekty musí vycházet z národních priorit stanovených v úzkém dialogu mezi delegacemi Evropské komise a příslušnými orgány v partnerských zemích.

— U vnitrostátních projektů musí návrhy předkládat seskupení institucí, jejichž členy jsou:

— nejméně tři vysokoškolské instituce z partnerské země (v případě Černé Hory a Kosova bude vzhledem k malému rozsahu vysokoškolského sektoru stačit jedna vysoká škola),

— nejméně tři vysokoškolské instituce z Evropské unie, každá z jiného členského státu Evropské unie.

Projekty zahrnující více zemí musí splňovat regionální priority, které vycházejí z politiky Evropské unie pro spolupráci s regiony partnerských zemí určené ve strategických dokumentech Evropské unie týkajících se sousedních zemí (Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 ze dne 24. října 2006 o obecných ustanoveních o zřízení evropského nástroje sousedství a partnerství;

http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/oj_l310_en.pdf; Evropský nástroj sousedství a partnerství, meziregionální program evropského nástroje sousedství a partnerství, strategický dokument 2007–2013 a indikativní program 2007–2010;

http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/country/enpi_interregional_en.pdf), zemí připravujících se na přistoupení k Evropské unii (Nařízení Rady (ES) č. 1085/2006 ze dne 17. července 2006 , kterým se zřizuje nástroj před vstupní pomoci (NPP);

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0082:0093:CS:PDF> Nástroj před vstupní pomoci (NPP), víceletý orientační plánovací dokument (VOPD),

2008–2010, pro více příjemců; VOPD (2008–2010), ref. C(2008) 3585 ze dne 17. července 2008

http://www.cc.cec/sg_vista/cgi-bin/repository/getdoc/COMM_NATIVE_C_2008_3585_1_EN_ANNEXE.doc)

a zemí ve Střední Asii (Evropská unie a Střední Asie: strategie pro nové partnerství; Rada Evropské unie, 31. května 2007, 10113/07

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/librairie/PDF/EU_CtrlAsia_EN-RU.pdf)
a které jsou společné všem partnerským zemím v konkrétním regionu nebo se zabývají vnitrostátní prioritou, jež je společná každé ze zúčastněných partnerských zemí.

— U projektů zahrnujících více zemí musí návrhy předkládat seskupení institucí, jejichž členy jsou:

— nejméně dvě vysokoškolské instituce z každé z partnerských zemí (nejméně dvou partnerských zemí)

podílejících se na návrhu (s výjimkou Kosova a Černé Hory, kde je požadována pouze jedna vysokoškolská instituce z každé země),

— nejméně tři vysokoškolské instituce, každá z jiného členského státu Evropské unie.

U strukturálních opatření je požadována další podmínka: jako partner/partneři se musí projektu strukturálních opatření účastnit ministerstvo/ministerstva (vysokého) školství v partnerské zemi/partnerských zemích. Maximální doba trvání projektů je 24 nebo 36 měsíců. Očekává se, že období způsobilosti nákladů započne dne 15. října 2010.

4. Kritéria přidělení

Způsobilé žádosti o společné projekty a strukturální opatření zhodnotí externí nezávislí znalci na základě těchto kritérií přidělení:

— jasnost a soudržnost cílů projektu; jejich význam pro reformy vysokého školství (agenda modernizace Evropské unie, Boloňský proces) v instituci nebo systému partnerské země a prokázání dopadu projektu na tyto reformy,

- kvalita partnerství (kvalifikace, uznávané odborné zkušenosti a schopnosti vyžadované pro uskutečnění všech aspektů pracovního programu, vhodné rozdělení úkolů, efektivní komunikace a spolupráce),
- používaná metodika, mimo jiné včetně vhodnosti výsledků projektu a souvisejících činností v souladu se záměrem a konkrétními cíli projektu, prokázaná kapacita pro logické a řádné plánování (logická rámcová matice a pracovní plán), očekávaná kontrola kvality, sledování a správa projektu (ukazatele a hodnotící kritéria),
- udržitelnost či trvalý dopad projektu na dané instituce, cílové skupiny a/nebo vysokoškolský systém, včetně šíření a využívání činností a výsledků projektu,
- rozpočtová a nákladová účinnost včetně personálního plánování dodržujícího denní mzdové sazby, vhodného nákupu zařízení, účinného využívání období mobility. Z návrhů, které prošly externím posouzením a získaly nejvyšší ohodnocení, a na základě rozpočtových přidělů pro každý region sestaví meziútvarová výběrová komise užší seznam projektů, které budou konzultovány s ministerstvy školství, delegacemi při EK a národními kanceláři programu Tempus v partnerských zemích. Konečné rozhodnutí o tom, které projekty bude financovat, přijme s přihlédnutím k výsledkům hodnocení a konzultací, k zeměpisné vyváženosti partnerských zemí a k rozpočtovým omezením agentura.

5. Rozpočet a výše grantů

Orientační rozpočet určený na spolufinancování projektů v rámci této výzvy k předkládání návrhů činí 53,8 milionu EUR. Finanční příspěvek Společenství nesmí přesáhnout 90 % celkových způsobilých nákladů. Je nutné spolufinancování ve výši nejméně 10 % celkových způsobilých nákladů. Minimální výše grantu pro společné projekty i strukturální opatření bude činit 500 000 EUR. Maximální výše grantu bude činit 1 500 000 EUR. Pro vnitrostátní projekty v případě Kosova a Černé Hory je minimální výše grantu pro oba typy projektů stanovena na 300 000 EUR.

6. Lhůta a předkládání návrhů

Žádosti o grant musí být vypracovány v angličtině, francouzštině nebo němčině pomocí elektronického formuláře, který je k tomuto účelu zvlášť určen a který bude k dispozici

na internetové stránce agentury:

http://eacea.ec.europa.eu/tempus/index_en.php

Řádně vyplněné elektronické žádosti o společné projekty a strukturální opatření musí být zaslány nejpozději

do 9. března 2010, 12:00 hodin bruselského času.

Tento elektronický formulář je považován za originál. Avšak v zájmu jistoty jak žadatele, tak i agentury a za účelem předložení požadovaných doplňujících informací musí být agentuře zaslán poštou úplný tištěný exemplář podaného elektronického formuláře spolu s dalšími dokumenty (viz pokyny pro žadatele) do 9. března 2010 (rozhoduje datum poštovního razítka) na tuto adresu:

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

Tempus

Call for Proposal EACEA/28/09

Office: BOUR 2/17

Avenue du Bourget 1

1140 Bruxelles/Brussel

BELGIQUE/BELGIË

Žádosti zaslané faxem nebo e-mailem nebudou přijaty.

7. Další informace

Žádosti musí splňovat ustanovení uvedené v dokumentu Pokyny pro žadatele – výzva k předkládání návrhů EACEA/28/09, musí být podány na formuláři žádosti určeném k tomuto účelu a musí obsahovat příslušné Přílohy. ¹⁰

---

¹⁰ Tento dokument je k dispozici na : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/index_en.php,

Rozdělení finančních prostředků mezi partnerské země v roce 2008

Region	Maximální částka rozpočtu
<i>Jižně sousedící státy</i>	11,2 milionů EUR (z toho Alžírsko 12%, Egypt 16%, Izrael 5%, Jordánsko 5%, Libanon 5%, Maroko 13%, Palestina 5%, Sýrie 8% a Tunisko 6%)
<i>Střední Asie</i>	4.5 milionů EUR (Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán a Uzbekistán měli každý po 0,9 milionů EUR)
<i>Rusko</i>	8 milionů EUR
<i>Východně sousedící státy</i>	11,2 milionů EUR (z toho Arménie 2%, Ázerbájdžán 2%, Bělorusko 4%, Gruzie 3%, Moldávie 6%, Rusko 36%, Ukrajina 22%)
<i>Západní Balkán</i>	15,65 milionů EUR (z toho Albánie 0,85 mil. EUR, Bosna a Hercegovina 1,95 mil. EUR, Černá Hora 0,64 mil. EUR, Chorvatsko 2,4 mil. EUR, Kosovo 1,44 mil. EUR, Makedonie 2,8 mil. EUR, Srbsko 5,6 mil. EUR)
Celkem	50,55 milionů EUR

Zdroj : <http://ec.europa.eu/>, [2010-04-15]

Stručná verze fiktivního návrhu na projekt

Mechanical Engineering : Curriculum Development and International Recognition

Strojírenské inženýrství

Typ projektu :

Společné projekty (Reforma učebních osnov)

Zaměření :

Strojírenské inženýrství

Cílové země :

Rusko, Kazachstán

Koordinátor :

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Partneři:

Istituto Politécnico de Castelo Branco (Portugalsko), Politecnico di Torino (Itálie),
Technische Universität Darmstadt (Německo), Moscow State University of Engineering
Ecology (Rusko), Novosibirsk State Technical University (Rusko), Russia Association
of Engineering Education - RAEE (Rusko), Siberian Technological Association (Rusko),
Kazakh National Technical University pojmenovaná po K.I. Satbayevovi (Kazachstán), Lev.
N. Gumilyov Euroasian National University - ENU (Kazachstán)

Rozpočet :

904 714 EUR

Délka :

24 měsíců

Popis projektu :

V rámci projektu hodlají partneři rozvinout a zlepšit existující programy a učební osnovy strojírenského inženýrství. Dále usiluje projekt o rozvoj a implementaci mezinárodně uznávaného, tří stupňového systému bakalářského, magisterského a doktorského studia strojírenského inženýrství se zavedením Evropského kreditního transferového systému ECTS na univerzitách v partnerských zemích. Organizovaná budou školení i mobility pracovníků.

Konkrétní cíle projektu :

Rozvoj mezinárodně uznávaného tří stupňového systému vysokoškolského vzdělávání a učebních osnov strojírenského inženýrství :

- vytvořením nových praktičtějších učebních osnov a metodologií k podpoře vzdělávání prostřednictvím vědy a výzkumu, jež by vedlo k trvale průběžné modernizaci,
- zlepšením výukových metod,
- modernizací výukového prostředí,
- zavedením ECTS,
- vyškolení ruských a kazašských zaměstnanců partnerských univerzit,
- upevnění nového systému vzdělávání v Rusku a Kazachstánu do listopadu 2012.

Místopřísežné prohlášení fiktivního projektu

Declaration of Honour by legal representative of applicant organisation

To be completed by the person legally authorised to sign on behalf of the applicant organisation, as defined in Part A.3 of the Application Form.

I, the undersigned, certify that all information contained in the application Mechanical Engineering : Curriculum Development and International Recognition, including the description of the project, is correct to the best of my knowledge and that I am aware of the content of the annexes to the application form.

I confirm that my institution/organisation has the financial and operational capacity to carry out the proposed project.

I take note that under the provisions of the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities, grants⁽¹¹⁾ may not be awarded to applicants who are in any of the following situations:

- a) are bankrupt or being wound up, are having their affairs administered by the courts, have entered into an arrangement with creditors, have suspended business activities, are the subject of proceedings concerning those matters, or are in any analogous situation arising from a similar procedure provided for in national legislation or regulations;
- b) have been convicted of an offence concerning their professional conduct by a judgment which has the force of *res judicata*;
- c) have been guilty of grave professional misconduct proven by any means which the contracting authority can justify;
- d) have not fulfilled obligations relating to the payment of social security contributions or the payment of taxes in accordance with the legal provisions of the country in which they are established or with those of the country of the contracting authority or those of the country where the contract is to be performed;
- e) have been the subject of a judgment which has the force of *res judicata* for fraud, corruption, involvement in a criminal organisation or any other illegal activity detrimental to the Communities' financial interests;
- f) following another procurement procedure or grant award procedure financed by the Community budget, have been declared to be in serious breach of contract for failure to comply with their contractual obligations;
- g) in their grant application, are subject to a conflict of interest;
- h) in their grant application, are guilty of misrepresentation in supplying the information required by the contracting authority as a condition of participation in the grant award procedure, or fail to supply this information.

¹¹ Council Regulation (EC, Euratom) No 1605/2002 (OJ L 248 of 16.09.2002), amended by Regulations (EC, Euratom) No 1995/2006 (OJ L 390 of 30.12.2006) and (EC) No 1525/2007 (OJ L 343 of 27.12.2007). These can be consulted in the Official Journal online at: <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/en/index.htm>.

I confirm that neither I nor the institution for which I am acting as legal representative are in any of the situations described above, and that I am aware that the penalties set out in the Financial Regulation may be applied in the case of a false declaration.

In the event that my grant application is successful, I am aware that the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency / European Commission will publish on its website or in any other appropriate medium:

- the name and address of the beneficiary of the grant;
- the subject of the grant;
- the amount awarded and the rate of funding of the costs of the approved project.

(Please tick the statement below that applies to the organisation you represent)

I declare that the organisation I represent is:

- ☐ a public body ⁽¹²⁾
- ☐ a private body which has financial and operational capacity to carry out the proposed action or work programme and is able to provide a Bank Guarantee for the amount of the 1st (and 2nd, if applicable) pre-financing payment(s), should the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency request so.

By signing this application form, I accept all the conditions set out in the third call for proposals (EACEA/28/09) of the Tempus Programme, including the general conditions published on the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency's website. I also declare that all the partners participating in this project have agreed with the content of the application and have confirmed their intention to carry out the tasks described accordingly.

Done at: Ostrava

Date 17 / 12 /2009

Signature:

Stamp of the applicant
organisation

Name and position in capitals:

ING. MARTINA LYSKOVÁ, coordinator of project

Zdroj : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php, [2010-04-18], upraveno

---

¹² For the purpose of this call, the following bodies shall be considered to have the necessary financial, professional and administrative capacity and the necessary financial stability: higher education institutions recognised as such by participating countries, as well as institutions or organisations in the higher education sector which have received over 50 % of their annual revenues from public sources over the last two years, or which are con-trolled by public bodies or their representatives.

Matice logického rámce

Wider Objective: <i>What is the overall broader objective, to which the project will contribute?</i> •	Indicators of progress: <i>What are the key indicators related to the wider objective?</i> •	HOW INDICATORS WILL BE MEASURED : <i>What are the sources of information on these indicators?</i> •	
Specific Project Objective/s: <i>What are the specific objectives, which the project shall achieve?</i> •	Indicators of progress: <i>What are the quantitative and qualitative indicators showing whether and to what extent the project's specific objectives are achieved?</i> •	How indicators will be measured: <i>What are the sources of information that exist and can be collected? What are the methods required to get this information?</i> •	Assumptions & risks: <i>What are the factors and conditions not under the direct control of the project, which are necessary to achieve these objectives? What risks have to be considered?</i> •
Outputs (tangible) and Outcomes (intangible): • Please provide the list of concrete outputs/outcomes grouped in Workpackages , leading to the specific objective/s. Please list here the Workpackages (use bullet points):	Indicators of progress: <i>What are the indicators to measure whether and to what extent the project achieves the envisaged results and effects?</i> •	How indicators will be measured: <i>What are the sources of information on these indicators?</i> •	Assumptions & risks: <i>What external factors and conditions must be realised to obtain the expected outcomes and results on schedule?</i> •
Activities: <i>What are the key activities to be carried out and in what sequence in order to produce the expected results?</i> •	Inputs: <i>What inputs are required to implement these activities, e.g. staff time, equipment, mobilities, publications etc.?</i> •		Assumptions, risks and pre-conditions: <i>What pre-conditions are required before the project starts? What conditions outside the project's direct control have to be present for the implementation of the planned activities?</i> •

Zdroj : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php, [2010-04-18].

Zmocnění fiktivního projektu

Project reference N° : 123456

Annex III

Mandate

Politecnico di Torino,

10129 Torino, Corso Duca degli Abruzzi, 24, Italia

(the co- beneficiary), represented for the purpose of signature of this mandate, by legal representative authorised to act on its behalf Ing. Gerardo Petecchi,

of the one part

and

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava,

70833 Ostrava, 17.listopadu, 15, Česká republika

(the co-operator), represented for the purpose of signature of this mandate, by legal representative authorised to act on its behalf Ing. Martina Lysková,

of the other part,

HAVE AGREED,

For the purposes of the implementation of the agreement Mechanical Engineering : Curriculum Development and International Recognition with the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency,

The Following :

1. The co-beneficiary grants power of attorney to the co-ordinator, to act in his name and for his account in signing the above – mentioned agreement and its possible subsequent riders with Education, Audiovisual and Culture Executive Agency. Accordingly to the co - beneficiary hereby mandates the co-ordinator to take the full legal responsibility for the implementation of such agreement.

2. The co-beneficiary hereby confirms that has taken careful note of and Access all the provisions of the above agreement with Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, in particular all provisions affecting the co-beneficiary and the co-ordinator. In particular he acknowledges that, by virtue of this mandate, the co-ordinator alone entitled to receive funds from the European Community and distributes the amounts corresponding to the co- beneficiary's participation in the action.

3. The co-beneficiary hereby agrees to do everything in his power to help the co-ordinator to fulfil its obligations under the above agreement. In particular, the co-beneficiary hereby agrees to provide to the co-ordinator whatever documents or informatik may be recquired, as soon as possible after receiving the request from the co-ordinator.

4. The provisions of the above agreement, including this mandate , shall take precedence over any other agreement between the co-beneficiary and the co-ordinator and the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency.

5. A copy of this mandate shall be annexed to the above agreement and shall form and integral part of it.

SIGNATURES

For the co-beneficiary

For the co-ordinator

I hereby confirm that we have read the whole

application, including the financial details,

and are aware of the specific role we will play

in the project.

Ing. Gerardo Petecchi

I am legally authorised to represent
the co- beneficiary.

Signature

Torino 6.12.2010

Ing. Martina Lysková

I am legally authorised to
represent the co-ordinator.

Signature

Ostrava 30.12.2009

Official stamp or seal of the co- beneficiary and the co- ordinator.

Zdroj : http://eacea.ec.europa.eu/tempus/funding/2009/call_eacea_28_2009_en.php, [2010-04-18], upraveno